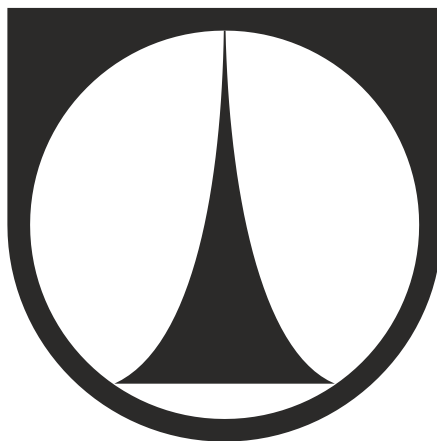

TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI
Ekonomická fakulta

DIPLOMOVÁ PRÁCE

2013

Bc. Petra Fořtová

TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI

Ekonomická fakulta

Studijní program: **N 6208 – Ekonomika a management**
Studijní obor: **Podniková ekonomika**

Podnikatelské prostředí v období globalizace a krize

Business Environment in the Times of Globalization and Crisis

DP – PE – KEK – 2013 – 11

Bc. Petra Fořtová

Vedoucí práce: Ing. Kocourek Aleš, Ph.D., katedra ekonomie
Konzultant: Truchlík Martin, MBA, finanční ředitel SITA CZ a.s.

Počet stran: 86

Počet příloh: 2

Datum odevzdání: 10. května 2013

Prohlášení

Byl(a) jsem seznámen(a) s tím, že na mou diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, zejména § 60 – školní dílo.

Beru na vědomí, že Technická univerzita v Liberci (TUL) nezasahuje do mých autorských práv užitím mé diplomové práce pro vnitřní potřebu TUL.

Užiji-li diplomovou práci nebo poskytnu-li licenci k jejímu využití, jsem si vědom(a) povinnosti informovat o této skutečnosti TUL; v tomto případě má TUL právo ode mne požadovat úhradu nákladů, které vynaložila na vytvoření díla, až do jejich skutečné výše.

Diplomovou práci jsem vypracoval(a) samostatně s použitím uvedené literatury a na základě konzultací s vedoucím diplomové práce a konzultantem.

V Liberci dne 10. května 2013

Bc. Petra Fořtová

Anotace

Cílem diplomové práce je identifikace vlivu ekonomické krize na proces globalizace a zjištění dopadů na společnost *Suez Environnement*. První část je věnována vymezení pojmů globalizace a krize, jejich vzniku a vývoji. Druhá část se zabývá dopadem krize na klíčové makroekonomické ukazatele a oblast odpadového hospodářství. Následující kapitola přibližuje již samotnou společnost *Suez Environnement*, její historii a nabízené služby, a současně cílí na její zastoupení v rámci České republiky. Kapitola čtvrtá přiblíží vývoj společnosti před krizí a během krize a následně ukáže, jak společnost na krizi reagovala. Zaměří se na protikrizová opatření a zhodnotí celkový stav a následky hospodářské krize na společnost. Pátá kapitola poté zkoumá dopady hospodářské krize na dceřinou společnost v České republice a přiblíží opatření, která aplikovala v souvislosti s krizí.

Klíčová slova

globalizace, hospodářská krize, odpady, odpadové hospodářství, Suez Environnement, SITA CZ

Annotation

The aim of this thesis is to identify the impact of the economic crisis in the globalization process and determine impacts on the company *Suez Environnement*. The first part is devoted to definitions of globalization and crisis, its origin and development. The second part deals with the impact of the crisis on key macroeconomic indicators and the area of waste management. The following chapter describes *Suez Environnement*, its history and services offered, while targeting its representation in the Czech Republic. Chapter four opens development company before the crisis and during the crisis, and then shows how the company has responded to the crisis. It will focus on anti-crisis measures and evaluate the overall situation and the consequences of the economic crisis on the company. The fifth chapter then examines the impact of the economic crisis on the subsidiary in the Czech Republic and zooms measures that applied in the context of economic crisis.

Key Words

economic crisis, globalization, SITA CZ, SUEZ Environnement, waste, waste management

Obsah

Seznam zkratk	10
Seznam tabulek	12
Seznam obrázků	13
Úvod	14
1. DEFINICE ZÁKLADNÍCH POJMŮ	16
1.1 Vymezení pojmu globalizace.....	16
1.2 Charakteristika pojmu hospodářský cyklus	25
1.3 Vymezení pojmu krize.....	27
1.4 Základní pojmy odpadového hospodářství	34
2. Klíčové ukazatele EU a České republiky	38
2.1 Klíčové ukazatele EU	38
2.2 Klíčové ukazatele české ekonomiky	39
2.3 Produkce odpadů EU vs. Česká republika.....	43
2.4 Produkce odpadů v EU	44
2.5 Produkce odpadů v ČR	45
3. Suez, Suez Environnement a SITA	50
3.1 Představení společností.....	50
3.2 Historie Suez.....	52
3.3 Služby SITA	53
3.4 Cíle SITA v ČR.....	55
3.5 Zákazníci SITA.....	55
3.6 Konkurence	56
4. Suez Environnement mezi lety 2004 – 2012	59
4.1 Suez Environnement – vývoj před krizí (2004 – 2007).....	59
4.2 Suez Environnement – 2008	60
4.3 Suez Environnement – 2009	61
4.4 Suez Environnement – 2010	63
4.5 Suez Environnement – 2011	65
4.6 Vývoj obrátu Suez Environnement mezi lety 2004 – 2011	66
4.7 Suez Environnement a lidské zdroje.....	66

4.8	Suez Environnement na burze	67
4.9	Jak se Suez Environnement držel během krize	68
5.	SITA CS – vývoj v letech 2001 – 2010	71
5.1	Historie společnosti SITA CS	71
5.2	SITA CS průmysl	72
5.3	Lidské zdroje	72
5.4	SITA CS a krize	73
5.5	Finanční situace skupiny SITA CS	75
	Závěr	76
	Seznam použité literatury	78
	Seznam příloh	83

Seznam zkratek

BU	Podnikatelská jednotka (<i>Business Unit</i>)
CDO	Zajištěné dluhové obligace (<i>Collateralized Debt Obligations</i>)
CPE	Centrálně plánované ekonomiky
CZK	Koruna česká
ČSÚ	Český statistický úřad
EBITDA	Zisk před započtením úroků, daní a odpisů (<i>Earnings before Interest, Taxes, Depreciation, and Amortization</i>)
EU	Evropská unie (<i>European Union</i>)
EUROSTAT	Statistický úřad Evropské unie
FDI	Přímé zahraniční investice (<i>Foreign Direct Investment</i>)
FED	Federální rezervní systém – americká centrální banka (<i>Federal Reserve System</i>)
GATT	Všeobecná dohoda na clech a obchodu (<i>General Agreement on Tariffs and Trade</i>)
HDP	Hrubý domácí produkt
IBRD	Mezinárodní banka pro obnovu a rozvoj (<i>International Bank for Reconstruction and Development</i>)
IMF	Mezinárodní měnový fond (<i>International Monetary Fund</i>)
MNE	Mnohonárodní podnik (<i>Multinational Enterprise</i>)
OH	Odpadové hospodářství
OPEC	Organizace zemí vyvážejících ropu (<i>Organization of the Petroleum Exporting Countries</i>)
RZ	Rozvojové země
SE	<i>Suez Environnement</i>
SITA	<i>Societe Industrielle De Transports Automobiles</i>

SSSR	Sovětský svaz (<i>Svaz sovětských socialistických republik</i>)
TNC	Nadnárodní společnost (<i>Transnational Corporation</i>)
USA	Spojené státy americké (<i>United States of America</i>)
USD	Americký dolar (<i>United States Dollar</i>)
WB	Světová banka (<i>World Bank</i>)
WTO	Světová obchodní organizace (<i>World Trade Organization</i>)

Seznam tabulek

Tabulka 1: Přehled největších nefinančních nadnárodních společností, 2007	23
Tabulka 2: Toky FDI ve světě 2007 – 2009 (mld. USD, %)	25
Tabulka 3: Růst HDP v EU-27 mezi lety 2002 – 2012	38
Tabulka 4: Vývoj nezaměstnanosti v EU-27 mezi lety 2000 – 2011	39
Tabulka 5: Míra inflace vyjádřená přírůstkem průměrného ročního indexu spotřebitelských cen mezi lety 2000 – 2012	42
Tabulka 6: Index průmyslové produkce mezi lety 2001 – 2012	43
Tabulka 7: Produkce odpadů v ČR v letech 2004 – 2011 (v tis. tun)	46
Tabulka 8: Vývoj ekonomických indikátorů 2004 – 2007	60
Tabulka 9: Hlavní ukazatele Suez Environnement 2008	60
Tabulka 10: Hlavní ukazatele Suez Environnement 2009	61
Tabulka 11: Rozvaha Suez Environnement k 31.12. 2008 a 2009	63
Tabulka 12: Hlavní ukazatele Suez Environnement 2010	63
Tabulka 13: Rozvaha Suez Environnement k 31. 12. 2009 a 2010	63
Tabulka 14: Hlavní ukazatele Suez Environnement 2011	65
Tabulka 15: Vývoj obrátu a ukazatele EBITDA mezi lety 2004 – 2011 v mld. EUR	66
Tabulka 16: Počet zaměstnanců podle regionů v letech 2007 – 2009	67

Seznam obrázků

Obrázek 1: Dvojfázové schéma hospodářského cyklu	26
Obrázek 2: Průběh světové krize	33
Obrázek 3: Hierarchie způsobů nakládání s odpady	37
Obrázek 4: HDP mezi lety 2000 – 2010	40
Obrázek 5: Nezaměstnané osoby na 1 volné pracovní místo a míra registrované nezaměstnanosti	41
Obrázek 6: Produkce komunálního odpadu v roce 2009 v zemích EU	44
Obrázek 7: Vývoj množství komunálního odpadu na obyvatele v letech 1995 – 2009	45
Obrázek 8: Vývoj produkce odpadů v letech 2002 – 2011	49
Obrázek 9: Organigram společnosti Suez Environnement	51
Obrázek 10: Organigram společnosti SITA CZ a.s.	51
Obrázek 11: Divize SITA CS	51
Obrázek 12: Čtyři pilíře managementu	51
Obrázek 13: Zákazníci SITA	56
Obrázek 14: Vývoj akcí Suez Environnement v roce 2009	68
Obrázek 15: Počet zaměstnanců společnosti SITA CS mezi lety 2003 a 2012	73
Obrázek 16: Obrat společnosti SITA CS v letech 2003 – 2012	75

Úvod

Ekonomická krize, jejíž začátky jsou datovány přibližně do roku 2007 a která díky celosvětové propojenosti ekonomik přerostla až v krizi globální, přinesla řadě společností nelehkou situaci a mnoho z těchto firem na základě zhoršení svých výsledků dokonce ukončilo svou činnost. Většina společností nejen na lokální, ale i na mezinárodní úrovni byla nucena přijmout úsporná opatření, která zahrnovala nejen snížení nákladů, ale i snížení investic, nebo musela přistoupit k propouštění zaměstnanců.

Práce se zabývá hodnocením dopadů světové finanční krize let 2007 – 2009 na společnost *Suez Environnement*. Hlavní hypotézy, které budou v této práci zkoumány, jsou tři:

- 1) V důsledku krize došlo ke snížení produkovaného množství odpadu.
- 2) Počet zaměstnanců ve společnosti Suez Environnement byl v důsledku světové ekonomické krize redukován.
- 3) Ve společnosti Suez Environnement došlo v důsledku světové ekonomické krize k poklesu obrátu.

Metody, které budou v této práci použity, jsou především studium odborné literatury, interpretace, analýza (zvláště pak klasifikační, vztahová a kauzální), pozorování, kvantitativní srovnávání, matematické a statistické metody a hodnocení dat z oficiálních i interních zpráv společnosti

Úvodní část práce je věnována vysvětlení základních pojmů. Je charakterizován proces globalizace, její vznik, vývoj a subjekty a je poukázáno na její hlavní dopady. V této souvislosti je definován hospodářský cyklus, jeho fáze a doprovodné jevy recese. Následně se kapitola věnuje pojmu krize, představí historii finančních a hospodářských krizí a naznačí příčiny krize posledních několika let. V závěru této části bude objasněna také základní terminologie odpadového hospodářství.

Druhá část práce přinese pohled na evropskou a českou ekonomiku. Pokusí se přiblížit dopady krize na základních makroekonomických ukazatelích, jako jsou HDP, nezaměstnanost a inflace. Následně se zaměří na trh s odpady v Evropské unii a České

republike. Další část této práce se věnuje představení společnosti Suez, Suez Environnement a SITA.

Praktická část je věnována sledování vývoje společnosti pomocí klíčových ukazatelů, jako jsou například obrat nebo EBITDA (zisk před započtením úroků, daní a odpisů), a ukáže situaci v různých zemích a segmentech činnosti, ve kterých podniká. Nelze opomenout ani situaci na burze a pohled na vývoj z personálního hlediska.

Poslední kapitola se zaměří na dceřinou společnost *Suez Environnement* a její zastoupení v České republice. Poukáže na dopady krize v této společnosti a zhodnotí jednotlivá opatření, která byla aplikována v souvislosti se světovou ekonomickou krizí.

1. DEFINICE ZÁKLADNÍCH POJMŮ

Globalizace jako taková nemá žádnou jednoznačnou definici, mnozí autoři však popsali tento proces pomocí různých formulací. Jedním z těchto autorů je Václav Mezřický, který definuje globalizaci takto: „*Globalizace je od svého počátku spontánní, neřízený proces stále intenzivnější integrace zemí světa v jediném ekonomickém systému tržního hospodářství.*“¹

1.1 Vymezení pojmu globalizace

Fenomén globalizace prostupující téměř všemi obory lidské činnosti však není zcela jednoznačně popsatelný. Globalizace, která byla vyvolána technologickými, společenskými a kulturními změnami, citelně zmenšila hospodářské vzdálenosti mezi zeměmi. Zlepšení dopravní infrastruktury a komunikačních technologií vedlo ke snížení nákladů na přepravu zboží, peněz, osob a informací. Objem mezinárodního obchodu rostl spolu s přímými zahraničními investicemi (dále jen FDI).²

Mezinárodní měnový fond ke globalizaci uvádí: „*Je to rostoucí vzájemná ekonomická závislost zemí ve světovém měřítku v důsledku rostoucího objemu a druhu přeshraničních transakcí zboží a služeb a toku mezinárodního kapitálu, jakož i rychlejšího a rozsáhlejšího šíření technologií.*“³

Významný český sociolog Jan Keller za globalizaci označuje: „*kompletní proces technických, ekonomických, politických, sociálních a kulturních změn, jež se projevují zejména v posledních dvou desetiletích 20. století. Za jejich jádro považuje vytváření nové mocenské asymetrie, která je dána různými možnostmi mobility. Schopnost mobility zde*

---

¹ MEZŘICKÝ, V. (ed.). Perspektivy globalizace. Praha: Portál, 2011, s. 12

² JENÍČEK, V. Globalizace světového hospodářství. Praha: C. H. Beck, 2002, s. 9

³ MEZŘICKÝ, V. Globalizace. Praha: Portál, 2003, s. 10

vystupuje jako zdroj, jenž umožňuje přenášet negativní externality na vše, co zůstává prostorově vázáno."⁴

Americký ekonom, nositel Nobelovy ceny za ekonomii, Joseph E. Stiglitz chápe globalizaci jako integrační proces. Ve své knize píše: „*V zásadě se jedná o užší integraci obyvatel naší planety, k níž dochází v důsledku nesmírného snížení nákladů na dopravu a přenos informací a prolomením umělých překážek toku zboží, služeb, kapitálu, znalostí a v menší míře i lidí přes hranice.*“⁵ Autor se ve své knize *Jiná cesta k trhu* zaměřuje na otázky spojené s globalizací a jejím vývojem. Poukazuje na roli nových institucí, ze kterých se nyní stávají instituce globální, a zabývá se pojmem liberalizace na světových trzích.

Pojem globalizace podrobně definuje ve svém díle také Vladimír Jeníček. Píše: „*Globalizace je proces, který zvyšuje závislost trhů a výroby různých zemí díky dynamice obchodu se zbožím a službami, pohybem kapitálu a technologií. Probíhá transformace, ve které vznikají nové formy hospodářství, mizí národní produkty a technologie i národní hospodářství*“⁶ Autor v knize *Aktuální otázky světové ekonomiky* uvádí, že společenské, technologické a kulturní změny ve světové ekonomice vedly ke zmenšení vzdáleností mezi státy. Národní ekonomiky se na sobě staly závislejšími a role národního státu se oslabila.

1.1.1 Vznik a vývoj globalizace

Vznik globalizace není přesně datován. Existuje mnoho teorií vážících se k jejímu vzniku. Mnozí autoři kladou vznik globalizace do období přelomu 18. a 19. století. Jiní se naopak domnívají, že globalizační proces probíhá již několik staletí.

„Historicky se počátek globalizačních procesů klade do roku 1973, kdy byla zrušena vázanost světových měn na dolar jako tehdy nejsilnější světovou měnu a byl nastolen

---

⁴ KELLER, J. Vzestup a pád středních vrstev, Praha: Slon, 2000, s. 53

⁵ STIGLITZ, J. E. Jiná cesta k trhu. Praha: Prostor, 2003, s. 37

⁶ JENÍČEK, V. Aktuální otázky světové ekonomiky – Globalizace. Praha: VŠE, 2000, s. 4

system tzv. plovoucích kurzů, čili volná směnitelnost měn, regulovaná jen jejich vzájemnou kupní silou“⁷

Bentley však datuje počátek globalizace již do roku 1492. Spojuje pojem globalizace se zámořskými objevy. „*Od roku 1492 se regiony světa dostaly do stálého a pevného vzájemného kontaktu a vzájemné kulturní interakce hluboce ovlivnily činnosti všech lidí světa*“⁸

Vývoj procesu moderní globalizace podle Goldina a Reinerta lze rozdělit do tří období:⁹

1. Období mezi rokem 1870 a 1914, ukončeno 1. světovou válkou.
2. Období od konce 2. světové války až do poloviny 70. let.
3. Období od poloviny 70. let až do současnosti.

Také Lebieczik, Nezval a Majerová jsou přesvědčeni, že přestože je pojem globalizace poměrně nový, její počátky lze pozorovat již na konci 19. století. Právě v této době se začíná formovat světová ekonomika do dnešní podoby. Tento proces úzce souvisí se vznikem koloniální soustavy. Ve vztazích mezi koloniemi a metropolemi je možné sledovat prvotní charakteristické znaky mezinárodní integrace. Globalizace se v širším měřítku začíná prosazovat po druhé světové válce.¹⁰

1.1.2 Základní pilíře a faktory globalizace

Proces globalizace ve světové ekonomice byl ovlivněn několika faktory. Mezi ty nejdůležitější lze zařadit především liberalizaci a vědecko-technologický pokrok. Některé zdroje uvádějí také politické změny 80. a 90. let.

---

⁷ MEZŘICKÝ, V. (ed.). Perspektivy globalizace. Praha: Portál, 2011, s. 12

⁸ BENTLEY, J. H. Cross-Cultural Interaction and Periodization in World History, 1996, s. 3

⁹ GOLDIN, I., K. REINERT Globalization for Development. Washington: The World Bank, 2006, s. 21

¹⁰ LEBIEDZIK, M., P. NEZVAL a I. MAJEROVÁ Světová ekonomika. Brno: Computer Press, 2007, s. 47

Proces globalizace stojí na třech základních pilířích:¹¹

- liberalizaci mezinárodního obchodu,
- liberalizaci kapitálových toků,
- vědeckotechnickém pokroku.

Prvním pilířem je liberalizace mezinárodního obchodu, do které spadá postupné odstraňování bariér bránících volnému pohybu zboží a služeb a dále odbourávání překážek volného pohybu pracovní síly a kapitálu. Druhým pilířem je liberalizace kapitálových toků, jejímž největším přínosem je zefektivnění alokace úspor. Kapitál se tak přesune tam, kde se dá nejefektivněji využít. Poslední pilíř úzce souvisí s moderními technologiemi. V důsledku rozmachu informačních technologií a zlevnění a zrychlení mezinárodní dopravy se proces globalizace urychlil a zintenzivnil.

K rozvoji technologií se vyjadřuje i Jeníček, který říká, že globalizace by nebyla vůbec myslitelná bez vědeckého pokroku a charakteristického směru současného technického rozvoje.¹²

Politické změny v 80. a 90. letech velmi výrazně ovlivnily proces globalizace. Postupné selhávání centrálně plánovaných ekonomik (dále jen CPE) a rozpad impéria světové úrovně – SSSR – zapříčinily politickou nestabilitu těchto zemí, pokles výroby a rozpad trhu. Naproti tomu ekonomiky jihovýchodní Asie a Číny zaznamenaly v této době obrovský růst.¹³

1.1.3 Důsledky globalizace

Globalizace přináší pozitivní i negativní dopady na ekonomické subjekty. Dále s sebou nese i určitá rizika neboli hrozby. Mezi pozitivní dopady je možné zařadit například

---

¹¹ LEBIEDZIK, M., P. NEZVAL a I. MAJEROVÁ Světová ekonomika. Brno: Computer Press, 2007, s. 48

¹² JENÍČEK, V. Globalizace světového hospodářství. Praha: C. H. Beck, 2002, s. 53

¹³ LEBIEDZIK, M., P. NEZVAL a I. MAJEROVÁ Světová ekonomika. Brno: Computer Press, 2007, s. 49

výrobu založenou na komparativních výhodách a ekonomický růst. Obecně se má za to, že převládají pozitivní dopady nad negativními.

Pozitivní důsledky globalizace popsal Jeníček¹⁴ takto:

- růst nabídky a kvality zboží a služeb,
- pokles výrobních i prodejních cen,
- vznik nových pracovních příležitostí,
- růst životní úrovně,
- širší a svobodnější přístup k informacím,
- rozšiřující se možnosti komunikace.

Proti pozitivům však stojí řada negativ. Kniha *Světová ekonomika*¹⁵ jich nabízí hned několik:

- narůstající význam nadnárodních korporací,
- ekologický neokolonialismus, kdy se přesouvá výroba z rozvinuté ekonomiky do rozvojových zemí (dále jen RZ) kvůli mírnější legislativě,
- hrozba odtržení peněžní ekonomiky od reálné ekonomiky, což může vést ke vzniku celosvětové krize,
- pokles role státu a posílení významu nadnárodních korporací,
- zostření konkurence na trzích statků a služeb, které mohou vést (kvůli přesouvání výroby do RZ) k nezaměstnanosti,
- prohlubování rozdílů v ekonomické úrovni mezi vyspělým Severem a rozvojovým Jihem,
- pokles významu některých RZ, které se nebyly schopny zapojit do světové ekonomiky,
- prohlubující se nerovnoměrnost růstu životní úrovně.

---

¹⁴ JENÍČEK, V. Globalizace světového hospodářství. Praha: C. H. Beck, 2002, s. 142

¹⁵ LEBIEDZIK M., P. NEZVAL a I. MAJEROVÁ Světová ekonomika. Brno: Computer Press, 2007, s. 49

Globálním rizikům se věnuje Václav Mezřický¹⁶, který odkazuje na zprávu *Global Risks* vydanou Světovým ekonomickým fórem v roce 2008. Tato zpráva se zaměřuje na čtyři základní rizika:

- finanční rizika,
- potravinová bezpečnost,
- hrozby zásobovacím sítím,
- role energie.

1.1.4 Subjekty globalizace

Lze rozlišit několik aktérů globalizace. Existují tři úrovně subjektů v mezinárodní ekonomické sféře: První úrovní jsou subjekty individuální, druhou tvoří subjekty národní a třetí subjekty nadnárodní.

Z hlediska vlivu na vývoj globalizace světového hospodářství lze rozlišit:¹⁷

- subjekty makroekonomického typu, např. státy,
- subjekty mikroekonomického typu, např. TNC (nadnárodní společnosti) nebo MNE (mnohonárodní společnosti),
- vládní a nevládní organizace, např. Světová banka (WB), Mezinárodní měnový fond (IMF), Světová obchodní organizace (WTO).

Nadnárodní společnosti (dále jen TNC) jsou Organizací spojených národů a její konferencí o obchodě a rozvoji (UNCTAD) definovány jako „*právnícké osoby a osoby bez právní subjektivity, které jsou tvořeny mateřskými podniky a jejich zahraničními afilacemi.*“¹⁸

---

¹⁶ MEZŘICKÝ, V. (ed.). Perspektivy globalizace. Praha: Portál, 2011, s. 13

¹⁷ JENÍČEK, V. Globalizace světového hospodářství. Praha: C. H. Beck, 2002, s. 16

¹⁸ LEBIEDZIK M., P. NEZVAL a I. MAJEROVÁ Světová ekonomika. Brno: Computer Press, 2007, s. 57

V současné době lze ve světové ekonomice rozlišit dva typy nadnárodních korporací. Prvním jsou „Transnational Corporations“ neboli nadnárodní společnosti (TNC), které vznikají alokací kapitálu určité společnosti do jiných zemí. Druhou jsou „Multinational Corporations“ neboli mnohonárodní společnosti, které vznikají fúzí dvou či více podniků z různých zemí.

Ghertman definuje nadnárodní společnosti takto: *„Za nadnárodní společnost je považována každá společnost se sídlem v jedné zemi a vyvíjející stálou činnost pod svou kontrolou nejméně ve dvou dalších zemích, v nichž realizuje alespoň 10 % svého obrátu. Společnost ve své původní zemi se nazývá mateřskou a její pobočky jsou zahraničními filiálkami.“*¹⁹

Protože se TNC zaměřují na mezinárodní výrobu, lze je rozlišit podle míry jejich zapojení do světového hospodářství nebo podle území:²⁰

- etnocentrické TNC orientující se na zemi původu,
- polycentrické TNC orientující se na hostitelskou zemi,
- geocentrické TNC orientující se světově (kosmokorporace, nadnárodní strategie).

Ghertman²¹ rozlišuje nadnárodní společnosti podle organizace. Dělí TNC do tří skupin:

- horizontální organizace (podle regionů),
- vertikální organizace (podle oborů),
- obří nadnárodní společnosti (podle druhu výrobků).

Proti sobě stojí kritici, kteří přirovnávají TNC k rváčům využívajícím své síly k vykořisťování pracovníků i přírodních zdrojů bez ohledu na společnost. Zastánci ukazují především na vytváření nových technologií.²²

---

¹⁹ GHERTMAN, M. Nadnárodní společnosti. Praha: HZ Praha, 1996, s. 6

²⁰ JENÍČEK, V. Globalizace světového hospodářství. Praha: C. H. Beck, 2002, s. 22

²¹ GHERTMAN, M. Nadnárodní společnosti. Praha: HZ Praha, 1996, s. 40

Tabulka 1: Přehled největších nefinančních nadnárodních společností, 2007 (v mld. USD)

Umístění	Společnost	Země	Zahraniční jmění	Celkové jmění
1.	General Electric	Spojené státy americké	420 300	795 337
2.	Vodafone Group Plc	Spojené království Velké Británie a Severního Irska	230 600	254 948
3.	Royal Dutch/Shell Group	Holandsko/Velká Británie a Severní Irsko	196 828	269 470
4.	British Petroleum Company Plc	Velká Británie a Severní Irsko	185 323	236 076
5.	ExxonMobil	Spojené státy americké	174 726	242 082
6.	Toyota Motor Corporation	Japonsko	153 406	284 722
7.	Total	Francie	143 814	167 144
8.	Electricité De France	Francie	128 971	274 031
9.	Ford Motor Company	Spojené státy americké	127 854	276 459
10.	E.ON AG	Německo	123 443	202 111

Zdroj: World Investment Report 2009

Mezinárodní organizace je sdružení států s vlastní mezinárodně-právní subjektivitou, které plní určité úkoly vztahující se k jejich společnému zájmu. Je důležité je odlišovat například od mezinárodních konferencí.²³

Rozvoj mezinárodních organizací je značně ovlivněn fenoménem globalizace. Mezinárodní organizace se zajímají především o vědy politické nebo o vědy, které mají spojitost s mezinárodními vztahy. Většina autorů se shoduje na tom, že mezinárodní, popřípadě mezistátní organizace, jsou sdružení států, která vznikla na základě mezinárodní smlouvy a jejichž základy stojí na mezinárodním právu.

Mezi hlavní mezinárodní organizace lze zařadit Mezinárodní měnový fond (IMF), Světovou banku (WB) a dále Světovou obchodní organizaci (WTO).

Mezinárodní měnový fond byl založen 22. července 1944 na základě Bretton-woodských dohod. Cílem IMF byla především pomoc při potížích s platební bilancí. *Světová banka*,

²² JENÍČEK, V. Globalizace světového hospodářství. Praha: C. H. Beck, 2002, s. 97

²³ GRINC, J. Právo pro politology. Praha: Grada, 2010, s. 98

jejíž součástí je i Mezinárodní banka pro obnovu a rozvoj (IBRD), byla založena 27. prosince 1945 a její činnost směřuje k zajištění dlouhodobého rozvoje a odstranění chudoby. Světová banka provozuje úvěrovou činnost, pomocí níž zlepšuje platební bilanci a stimuluje hospodářský růst. *Světová obchodní organizace* byla založena 15. dubna 1944 v rámci Uruguayského kola mnohostranných jednání smluvních zemí GATT. Jejími hlavními cíli jsou především zvýšení životní úrovně, dosažení plné zaměstnanosti, zvýšení výroby a obchodu se zbožím a službami, ochrana životního prostředí a zajištění podílu z růstu mezinárodního obchodu rozvojovým zemím.²⁴

1.1.5 Přímé zahraniční investice

Přímé zahraniční investice (dále jen FDI) jsou investice do jiné země za účelem získání rozhodovacích pravomocí a podílu na majetku ve výši minimálně 10 % nebo podílu ekvivalentního. Finanční toky FDI se skládají ze tří základních segmentů: základního jmění, reinvestovaného zisku a ostatních toků. Lze rozlišit několik typů přímých zahraničních investic: investice na zelené louce (Greenfield), kdy se zakládá zcela nový podnik, a investice v již existující budově nebo hale za účelem nové výroby (Brownfield).²⁵

---

²⁴ BAŇOUCH, H., M. FEDORKO *Mezinárodní organizace*. 1. vyd. Brno: MPÚ, 2000. 254 s. ISBN 80-210-2474-7.

²⁵ ŠTRACH, P. *Mezinárodní management*. Praha: Grada, 2009, s. 106

Tabulka 2: Toky FDI ve světě 2007 – 2009 (mld. USD, %)

Region	Příliv FDI			Odliv FDI		
	2007	2008	2009	2007	2008	2009
Svět	2 100,0	1 771,0	1 114,0	2 268,0	1 929,0	1 101,0
Rozvinuté ekonomiky	1 444,0	1 018,0	566,0	1 924,0	1 572,0	821,0
Rozvojové ekonomiky	565,0	630,0	478,0	292,0	296,0	229,0
* Afrika	63,0	72,0	59,0	11,0	10,0	5,0
* Latinská Amerika a Karibik	164,0	183,0	117,0	56,0	82,0	47,0
* Západní Asie	78,0	90,0	68,0	47,0	38,0	23,0
* Jižní, východní a jihovýchodní Asie	259,0	282,0	233,0	178,0	166,0	153,0
Jihovýchodní Evropa a SNS	91,0	123,0	70,0	52,0	61,0	61,0
Podíl na světových tocích FDI v %						
Rozvinuté ekonomiky	68,8	57,5	50,8	84,8	81,5	74,5
Rozvojové ekonomiky	26,9	35,6	42,9	12,9	15,4	20,8
* Afrika	3,0	4,1	5,3	0,5	0,5	0,5
* Latinská Amerika a Karibik	7,8	10,3	10,5	2,5	4,3	4,3
* Západní Asie	3,7	5,1	6,1	2,1	2,0	2,1
* Jižní, východní a jihovýchodní Asie	12,3	15,9	20,9	7,9	8,6	13,9
Jihovýchodní Evropa a SNS	4,3	6,9	6,3	2,3	3,1	4,6

Zdroj: UNCTAD, World Investment Report 2010. Investing in a Low Carbon Economy. UN Ženeva 2010. ISBN 978-92-1-112806-2.

Přehled přílivu a odlivu přímých zahraničních investic je vidět v tabulce č. 2. Ze zprávy *World Invest Report 2010* vyplývá, že největším příjemcem FDI jsou USA a druhé místo zaujímá Čína. Nelze opomenout ani Rusko a Hongkong.

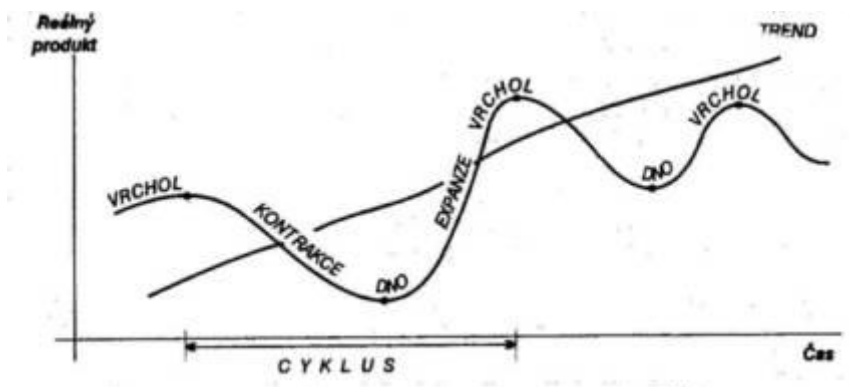
1.2 Charakteristika pojmu hospodářský cyklus

Hospodářské cykly (*Bussines Cycles*) znamenají opakující se kolísání skutečného produktu kolem potenciálního produktu či růstového trendu. Žádné dva hospodářské cykly nejsou zcela stejné, ale mají mnoho společného.

1.2.1 Fáze hospodářského cyklu²⁶

Dnešní analytici rozdělují hospodářský cyklus na fáze. Recese a expanze jsou hlavními fázemi, naproti tomu vrcholy a sedla reprezentují body obratu cyklu. Hospodářství se nachází v recesi, jestliže reálný hrubý domácí produkt (dále jen HDP) ve dvou po sobě následujících čtvrtletích klesal. Recese končí v sedle, poté následuje zotavení, vrchol, recese, sedlo, zotavení a tato nekonečná posloupnost výkyvů nahoru a dolů. Průběh těchto cyklů je však nepravidelný a rozdílnost je i v délkách jednotlivých cyklů.

- Vrchol je bod, ve kterém dosahuje aktuální produkt maxima.
- Recese, někdy nazývaná kontrakcí, je charakteristická poklesem aktuálního produktu²⁷.
- Sedlo, někdy označované jako dno, je bod, ve kterém dosahuje aktuální produkt minima.
- Expanze je charakteristická růstem aktuálního produktu²⁸.

Obrázek 1: Dvojfázové schéma hospodářského cyklu

Zdroj: Helísek, M. Makroekonomie. Základní kurs, Melandrium, Slaný 2002, s. 165

---

²⁶ SAMUELSON, A., WILLIAM D. NORDHAUS Ekonomie, s. 211-223

²⁷ Pokud aktuální produkt klesá po dobu dvou čtvrtletí, hovoříme o recesi, dlouhodobý pokles se nazývá deprese

²⁸ Pokud vzestupná fáze převyšuje vrchol předcházejícího cyklu a posléze dosahuje svého vrcholu, hovoříme o konjunktúře

1.2.2 Doprovodné jevy hospodářského cyklu

Jak již bylo řečeno, hospodářské cykly nejsou totožné, ale jsou si v mnohém podobné. Očekávání recese s sebou přináší některé obvyklé vztahy. Zatímco spotřebitelské nákupy prudce klesají, zásoby statků dlouhodobé spotřeby, jako jsou např. automobily, se často ve firmě zvyšují. Reakce firem je taková, že snižují výrobu a reálný HDP klesá. Pokud klesá produkt, snižuje se poptávka i dodávka surovin a klesají ceny mnohých komodit. Lze zaznamenat pomalejší růst mezd a cen produktů zpracovatelského průmyslu.

Dalším jevem často doprovázejícím období recese jsou změny na trhu práce. Při klesající poptávce po práci lze v první řadě pozorovat zkracování průměrného pracovního týdne, poté dochází k propouštění a následně ke zvyšování nezaměstnanosti. Zisky firem v období recese prudce klesají a obvykle dochází k propadu cen akcií²⁹. V období recese obecně také klesají úrokové sazby díky snižující se poptávce po úvěrech.³⁰

1.3 Vymezení pojmu krize

Krizi lze obecně chápat jako stadium procesu, kdy již nelze dále pokračovat stejnými prostředky. Jedná se o etapu, která ukazuje na neudržitelnost současného systému bez zásadních změn. Krize je vyvolána nutností modifikace v určitém subsystému. Je to moment, kdy dochází k průlomům, k určitému obratu či k nerovnováze. Přeměna, která může dospět k určitému rozhodnutí. Přechodné stadium mezi jednotlivými fázemi je označováno jako krize vývojová. Krize je tedy kritický stav, který však přetrvává jen po přechodnou dobu.

Krize se dá pozorovat v mnoha oblastech lidského života. V politické sféře se jedná především o krize vládní, společenské, sociální či mezinárodní. V medicíně je krize označením rozhodující fáze nemoci, kdy se zdravotní stav jedince náhle obrací k horšímu. Ve filosofii představovala krize narušení rovnováhy mezi pokrokem a zastaralostí institucí

---

²⁹ což je dáno racionálním očekáváním investorů, kteří očekávají hospodářský pokles

³⁰ SAMUELSON, A., WILLIAM D. NORDHAUS *Ekonomie*, s. 211-223

a forem středověku v 18. století. V oblasti ekonomie jsou to krize hospodářské, ekonomické a finanční. Do dalšího výčtu by bylo možné zahrnout např. krize ekologické, diplomatické, ropnou krizi (označovanou též jako ropný šok) a krize ve vývoji člověka, na které v této práci není prostor.

Tato kapitola se zaměří na krize v oblasti ekonomie. Krize v ekonomickém pojetí může mít několik etap. První etapou bývá „krize důvěry“, po které většinou následuje krize měnová, projevující se ve spekulativním útoku na měnu, která musí po obvykle marném boji centrální banky opustit fixní režim a hluboce devalvovat, nebo krize finanční, kdy finanční instituce nebo finanční aktiva začínají rychle ztrácet svoji hodnotu. V této fázi může dojít k prasknutí bubliny, pádu burzy, nebo se může objevit *run* na banky. Vrcholným stadiem je krize ekonomická, kdy se předchozí fáze krize přelíží do reálné ekonomiky. Ekonomická krize má silné sociální dopady. Většinou je provázena rostoucí mírou nezaměstnanosti a nízkým využitím průmyslových kapacit.³²

Musílek definuje finanční krizi jako „výrazné zhoršení velké většiny finančních indikátorů, projevující se nedostatečnou likviditou finančního systému, rozsáhlou insolventností finančních institucí, nárůstem volatility výnosových měr finančních instrumentů, výrazným poklesem hodnoty finančních a nefinančních aktiv a podstatným snížením rozsahu alokace úspor ve finančním systému.“³³

Ekonom Pavel Dvořák rozlišuje čtyři typy finančních krizí, a to krizi měnovou, bankovní, dluhovou a systemickou.³⁴

Měnovou krizí³⁵ je nazývána situace, kdy dochází k prudkému a neočekávanému oslabení kurzu domácí měny. Bankovní krize³⁶ jsou spojovány s nedostatečnou likviditou

---

³² ŠVIHLÍKOVÁ, I. Globalizace a krize. Všeň: Grimmus, 2010, s. 14-15

³³ MUSÍLEK, P. Analýza příčin a důsledků české finanční krize v 90. letech. Výzkumná studie grantové agentury ČR GA 402/02/1308, Praha, 2004, s. 11

³⁴ DVOŘÁK, P. Veřejné finance, fiskální nerovnováha a finanční krize, s. 169

³⁵ Např. rozpad Evropského měnového systému v letech 1992 – 1993

³⁶ Např. USA na konci 80. let, severské země a Španělsko na počátku 90. let

a insolvenčí komerčních bank. Za krizi se považuje nejenom situace, kdy se projeví úpadek dané banky, ale i situace, kdy banku zachrání vládní intervence nebo pomoc centrální banky. Projevem dluhové krize³⁷ je neschopnost země splácet zahraniční dluh.³⁸ Systemická krize³⁹ představuje komplexní finanční poruchu. Projevy této krize jsou současně měnové, dluhové a bankovní v různých kombinacích.

1.3.1 Historie finančních a hospodářských krizí

Při pohledu do historie lze první známky krize spatřit již ve Svaté říši římské mezi lety 1618 a 1623.⁴⁰ Dalším důležitým mezníkem v historii byla krize nazývaná „Tulipánové šílenství“ neboli „Tulipmania“, která vypukla v Holandsku v letech 1634 – 1637. Tato krize bývá označována jako nejstarší případ spekulativní bubliny na komoditním trhu vůbec. Spekulace na růst cibulky, a tedy na potenciální zbohatnutí tehdy dosáhly neuvěřitelných rozměrů. Cibulky byly směňovány za zlato, klenoty, drahé kovy a v neposlední řadě i za nemovitosti.

První světová krize začala 24. srpna 1857 v New Yorku pádem banky *Ohio Life Insurance*, které došly peníze na výplaty vkladů. Pád této banky způsobil dominový efekt: pád dalších bank, pokles výroby a poptávky, zvýšení nezaměstnanosti a rozšíření krize do dalších finančních center. Příčinou této krize byla zejména spekulace se železničními akciemi a cennými papíry nově vznikajících průmyslových podniků a spekulace na pozemky. Pokles kupní síly poté způsobil, že v amerických přístavech byly plné sklady zboží, které nikdo nechtěl.

---

³⁷ Např. Mexiko roku 1982 a 1995, Rusko 1998

³⁸ DVOŘÁK, P. Veřejné finance, fiskální nerovnováha a finanční krize, s. 169-171

³⁹ Např. Argentina v roce 2002

⁴⁰ „**Kipper-und-Wipperzeit**“, kdy došlo ke stahování platidel z oběhu z důvodu snížení jejich hodnoty. Spekulant z jednoho státu na severu dnešní Itálie tehdy snížili v mincích obsah drahého kovu. Mince poté vyměnili s obyvateli státu sousedního. Takto okradený stát poté reagoval na krádež podobným činem ve státě jiném, čímž se krize rozšířila přes Svatou říši římskou do východní a jihovýchodní Evropy a vyústila v třicetiletou válku.

Nelze opomenout hyperinflaci mezi lety 1914 a 1923. Finanční krizi s hyperinflací ve Výmarské republice vyvolal způsob financování první světové války válečnými dluhopisy. Po skončení války vláda nebyla schopna tyto dluhopisy splácet. Výroba klesla o 38 %, obchod o 34 % a životní úroveň poklesla také. Vláda ve velkých objemech tiskla peníze, kterými splácela dluhy.

Rok 1929 přinesl dosud největší hospodářskou krizi v historii. Prasknutí bubliny 24. října 1929 je považováno za začátek krize, která definitivně ukončila „zlatá dvacátá léta“ ekonomického rozkvětu USA. Zavládla snaha zbavit se akcií, kdy se bankéři snažili ceny znovu stabilizovat. Úterý 29. října je považováno za temný den v historii burzy. Prudký pokles cen pokračoval výprodejem akcií. Během října se hodnota akcií snížila v průměru o 37 %.

Organizace zemí vyvážejících ropu (dále jen OPEC) v reakci na válečné úspěchy Izraele na Sinajském poloostrově vyhlásila ropné embargo. To bylo začátkem ropné krize v roce 1973. Ceny ropy se prudce zvýšily,⁴¹ což uvedlo světovou ekonomiku do hluboké recese. Vysoké ceny energií vyvolaly inflaci. Tato krize probudila celý vyspělý průmyslový svět ze snu o trvalém hospodářském růstu.

Druhá ropná krize je datována mezi lety 1979 a 1980. V důsledku války mezi Íránem a Irákem došlo k výpadkům v těžbě a následné distribuci ropy. Tyto výpadky zapříčinily prudký růst cen surovin a celkový nedostatek ropy. Tato krize vedla v zemích západní Evropy k dlouhé recesi.

19. října 1987 nastal největší mezidenní pokles akciového indexu Dow Jones. Americký akciový trh ztratil během jediného dne 500 mld. USD. Index se propadl o 22,6 %. Propad trhu během dvou měsíců činil 30 %.

Příčinou propuknutí japonské krize mezi lety 1991 a 2006 byla spekulativní bublina na trhu nemovitostí. Akciový index Nikkei-225 ztratil více než 40 % během jediného roku. Krize

---

⁴¹ Během října 1973 vzrostla cena o 70 %, do prosince pak o 128 %

se přelila do bankovního sektoru a vedla k zadlužení firem, které se zúčastnily spekulace. Banky tehdy poskytovaly úvěry bez zajištění.

Asijská krize propukla v červenci roku 1997 a trvala až do roku 1998. Thajské banky nebyly schopné dostát svým závazkům vůči investorům. Z Thajska se krize velmi rychle rozšířila do dalších zemí jihovýchodní a východní Asie. Příčinou krize zde byla vysoká očekávání výnosů z investic do asijských ekonomik.

Ruskou krizi v roce 1998 způsobil propad cen ropy na světových trzích a hromadný odliv kapitálu. Důsledkem tohoto poklesu byla devalvace kurzu ruské měny kvůli nedůvěře obyvatel v rubl a neoficiální měnou se stal americký dolar.⁴²

1.3.2 Světová krize

Světová krize je označení etapy vývoje na světových trzích většinou datované do období mezi lety 2007 a 2009. Délka tohoto období se však může lišit podle autora. Světová krize je někdy označována jako „Velká recese“. Mnozí se shodují, že tato krize vznikla ve Spojených státech amerických a poté se rozšířila téměř do celého světa. Někteří tuto krizi přirovnávají k Velké depresi třicátých let.

1.3.3 Příčiny krize

Václav Mezřický⁴³ vidí příčiny krize především v tom, že Spojené státy, které byly do té doby považovány za nejmocnější ekonomiku světa, si žily nad poměry. Mnoho Američanů se zadlužovalo v dobré víře, že se jejich finanční situace zlepší. Banky poskytovaly hypotéky lidem s nízkými příjmy a mizivou schopností dostát svým finančním závazkům. Po prasknutí této bubliny s nemovitostmi se dopady projeví nejvíce právě na těchto nebezpečných hypotékách a poté se rozšířily na celý trh s nemovitostmi. Další příčinu vidí v elektronizaci globálního kapitálu a oběhu peněz. Díky počítačům bylo možné

---

⁴² ŠVIHLÍKOVÁ, I. Globalizace a krize. Všeň: Grimmus, 2010, s. 13-43

⁴³ MEZŘICKÝ, V. (ed.). Perspektivy globalizace. Praha: Portál, 2011, s. 27-28

obchodovat s neprůhlednými finančními nástroji, jako jsou některé finanční deriváty. Banky ztratily přehled o situaci v ostatních bankách a přestaly si navzájem půjčovat peníze, což vedlo ke zvyšování úroků a následně ke zhroucení úvěrových trhů. Jelikož čtvrtina hypotečních dluhopisů byla umístěna v zahraničí, krize se velmi rychle stala globální a začala se šířit po celém světě.

Pět hlavních příčin světové krize uvádí Kalínská a kol.⁴⁴:

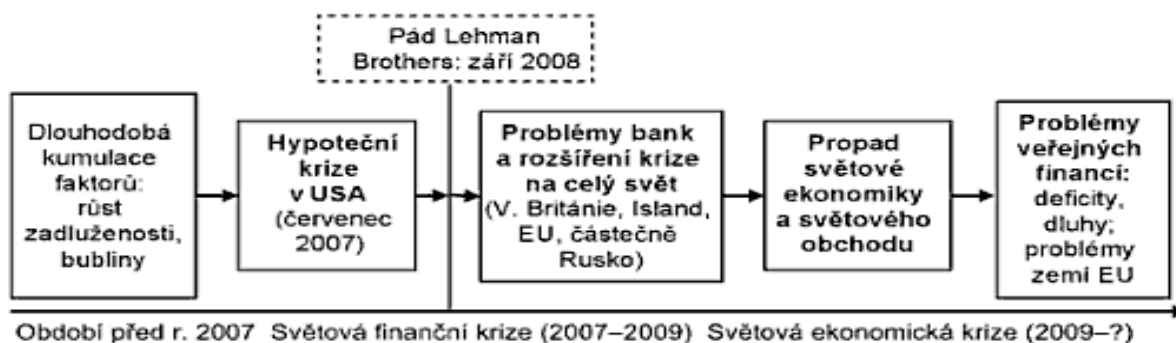
1. Monetární politika americké centrální banky (dále jen FED). FED v roce 2001 přistoupila ke snížení úrokových měr kvůli oživení ekonomiky po prasknutí bubliny informačních technologií, které se udržely na nízké úrovni (téměř 1 %) do roku 2004. Tato situace vedla ke vzniku neefektivních investic a úvěrů.
2. Chování spotřebitelů ve vyspělých zemích (USA). Nízké úrokové sazby a příliv kapitálu z rozvojových zemí (z Číny) vedly ke zlevňování hypoték a spotřebitelských úvěrů. Soukromý sektor se začal velmi zadlužovat.
3. Deregulace ve finančním sektoru v USA a vznik nových forem financování. Na trhu hypoték se začalo půjčovat i klientům, kteří nebyli příliš bonitní (tzv. *subprime mortgage*⁴⁵). Tyto hypotéky byly refinancovány pomocí sekuritizace (prodej cenných papírů jimi podložených). Na mezinárodních finančních trzích se prodávaly tzv. zajištěné dluhové obligace (*Collateralized Debt Obligations – CDO*). Emise CDO odhadem činila okolo 2 bilionů USD koncem roku 2006. V USA se začaly rozvíjet finanční instituce, které byly velmi rizikové, protože nebyly pod dohledem FED.
4. Chyby investorů a ratingových agentur, kteří tyto nové finanční instrumenty (mj. i CDO) hodnotili. Vysoký rating totiž dělal tyto cenné papíry atraktivními pro banky a penzijní fondy (ve srovnání se státními dluhopisy).
5. Specifika jednotlivých zemí byla také příčinou rychlého šíření krize. Např. záchrana tří největších bank na Islandu byla znemožněna tím, že aktiva těchto bank představovala desetinásobek HDP země.

---

⁴⁴ KALÍNSKÁ, E. a kol. Mezinárodní obchod v 21. století. Praha: Grada, 2010, s. 14-15

⁴⁵ Subprime mortgage – rizikové hypotéky ("substandardní")

1.3.4 Průběh krize

Obrázek 2: Průběh světové krize

Zdroj: Kalínská, E. a kol. Mezinárodní obchod v 21. století. Praha: Grada 2010. ISBN: 978-80-247-3396-8. s. 15

Jak je vidět na obr. č. 2, průběh světové krize lze rozdělit na dvě etapy: tzv. světová finanční krize, která má podobný průběh v různých zemích kvůli propojenosti trhů, a následná globální ekonomická krize, která je odlišná v různých zemích a regionech.

Úplné propuknutí krize se datuje k roku 2007, přičemž první problémy byly pozorovány již v roce 2006. Začátkem roku 2007 se *Freddie Mac* a *Fannie Mae* stávají pro celý hypoteční a finanční trh rizikem a zde je počátek paniky na světové úrovni. Ceny zlata a ropy stoupají. Problémy začínají pociťovat i švýcarské banky *UBS* a *Credit Suisse* a britská vláda znárodňuje *Northern Rock*. Přeměna krize v celosvětovou je datována od září 2008, kdy americká vláda znárodňuje *Freddie* a *Fannie*. V této době dochází ke kolapsu *Lehman Brothers*, který je označován jako milník začátku krize „Velké deprese 21. století“. Začínají záchranné akce ve formě záchranných balíčků v USA, Německu, Velké Británii a zemích Beneluxu. Do problémů se dostávají země jako Island, Maďarsko a Ukrajina. Koncem roku 2008 je svolána G-20, jejímž hlavním bodem byla reforma mezinárodních institucí a zlepšení jejich regulace. Rok 2009 je poznamenán islandskou a řeckou krizí.⁴⁶

⁴⁶ ŠVIHLÍKOVÁ, I. Globalizace a krize. Všeň: Grimmer, 2010, s. 56-58

1.4 Základní pojmy odpadového hospodářství

Pojem odpad označuje každou movitou věc, které se osoba zbavuje nebo má úmysl nebo povinnost se jí zbavit a přísluší do některé ze skupin odpadů.⁴⁷

1.4.1 Členění odpadů

Odpady tvoří dvě základní skupiny: odpady nebezpečné a ostatní. Nebezpečný odpad je odpad vykazující jednu nebo více nebezpečných vlastností.⁴⁸ Ostatním odpadem se rozumí veškerý odpad, který není definován jako nebezpečný, včetně odpadu komunálního. Komunálním odpadem je označován veškerý odpad, který vzniká na území obce při činnosti fyzických osob a který je uveden jako komunální odpad v Katalogu odpadů, s výjimkou odpadů vznikajících u právnických osob nebo fyzických osob oprávněných k podnikání.

1.4.2 Nakládání s odpady

Nakládáním s odpady se rozumí jejich shromažďování, sběr, výkup, přeprava, doprava, skladování, úprava, využití a odstranění. Shromažďování je krátkodobé soustředění odpadů do shromažďovacích prostředků v místě jejich vzniku před dalším nakládáním. Při skladování se přechodně soustřeďují odpady v zařízení k tomu určeném.⁵⁰ Sběrem odpadů se rozumí jejich soustředění právnickou osobou nebo fyzickou osobou oprávněnou k podnikání od jiných subjektů za účelem jejich předání k dalšímu využití nebo odstranění.

Sběr odpadů v případě, kdy odpady jsou právnickou nebo fyzickou osobou oprávněnou k podnikání kupovány za sjednanou cenu, je označován jako výkup. Odpady se upravují činnostmi, které vedou ke změně jejich chemických, biologických nebo fyzikálních

---

⁴⁷ uvedených v příloze č. 1 zákona o odpadech

⁴⁸ uvedených v příloze č. 2 zákona o odpadech

⁵⁰ po dobu nejvýše 3 let před jejich využitím nebo 1 roku před jejich odstraněním

vlastností⁵¹ za účelem umožnění nebo usnadnění jejich dopravy, využití, odstraňování nebo za účelem snížení jejich objemu, případně snížení jejich nebezpečných vlastností. Dále se dají odpady opětovně použít pomocí postupů, kterými jsou výrobky nebo jejich části, které nejsou odpadem, znovu použity ke stejnému účelu, ke kterému byly původně určeny.

1.4.3 Využití odpadů

Způsob využití odpadů zahrnující čištění nebo opravu použitých výrobků nebo jejich částí a kontrolu provedenou osobou oprávněnou podle zvláštního právního předpisu spočívající v prověření, že použitý výrobek nebo jeho část, které byly odpady, jsou po čištění nebo opravě schopné bez dalšího zpracování opětovného použití, je nazýván *přípravou k opětovnému použití*. Dalším způsobem využití odpadů, zahrnujícím recyklaci a další způsoby využití odpadů jako materiálu k původnímu nebo jiným účelům, s výjimkou bezprostředního získání energie, je *materiálové využití odpadů*. Odpady lze dále recyklovat, což je jakýkoliv způsob využití odpadů, kterým je odpad znovu zpracován na výrobky, materiály nebo látky pro původní nebo jiné účely jejich použití, včetně přepracování organických materiálů. *Recyklací odpadů* není energetické využití a zpracování na výrobky, materiály nebo látky, které mají být použity jako palivo nebo zásypový materiál. *Odstranění odpadů* je další činností, která není využitím odpadů, a to i v případě, že tato činnost má jako druhotný důsledek znovuzískání látek nebo energie⁵².

1.4.4 Subjekty spojené s odpadovým hospodářstvím

Původcem odpadů je každá právnická nebo fyzická osoba oprávněná k podnikání, při jejíž činnosti vznikají odpady, nebo právnická či fyzická osoba oprávněná k podnikání, která provádí úpravu odpadů nebo jiné činnosti, jejichž výsledkem je změna povahy nebo složení odpadů, a dále obec od okamžiku, kdy nepodnikající fyzická osoba odpad odloží na místě k tomu určeném. Obec se současně stane vlastníkem tohoto odpadu. Každá osoba,

---

⁵¹ včetně jejich třídění

⁵² v příloze č. 4 zákona o odpadech je uveden příkladný výčet způsobů odstranění odpadů

kteřá je oprávněna k nakládání s odpady podle zákona o odpadech a živnostenského zákona, je *osobou oprávněnou*. Každý, při jehož činnosti vzniká odpad, je označován jako *prvotní původce odpadů*. Původce a oprávněná osoba, kteří nakládali v posledních dvou letech s nebezpečnými odpady v množství větším než 100 kg nebezpečného odpadu za rok, a provozovatel první a druhé fáze provozu skládky jsou povinni zajišťovat odborné nakládání s odpady prostřednictvím odborně způsobilé osoby.⁵³

1.4.5 Hierarchie způsobů nakládání s odpady

V rámci odpadového hospodářství musí být dodržována tato hierarchie způsobů nakládání s odpady:⁵⁴

- předcházení vzniku odpadů,
- opětovné použití,
- materiálové využití,
- jiné využití (např. energetické),
- odstranění.

---

⁵³ odpadový hospodář je osoba odborně způsobilá k zajištění a odbornému nakládání s odpady

⁵⁴ od hierarchie způsobů nakládání s odpady je možno se odchýlit, pokud se na základě posuzování životního cyklu celkových dopadů zahrnujícího vznik odpadu a nakládání s ním prokáže, že je to vhodné

Obrázek 3: Hierarchie způsobů nakládání s odpady

Zdroj: Zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů § 9a

2. Klíčové ukazatele EU a České republiky

Tato kapitola ukazuje vývoj klíčových makroekonomických ukazatelů v časových řadách pro porovnání situace před krizí a během krize. Dopady krize jsou vidět na hlavních makroekonomických ukazatelích, jako je vývoj HDP, nezaměstnanosti a inflace. Druhá část této kapitoly je věnována produkci odpadů v Evropské unii (dále jen EU) a následně v České republice. Data pro zpracování této kapitoly jsou čerpána především ze statistické ročenky ČR a na úrovni EU poskytuje tato data statistický úřad Evropských společenství (dále jen Eurostat).

2.1 Klíčové ukazatele EU

Evropská unie patří mezi nejrozvinutější ekonomiky světa. Na světovém HDP se podílí 31 %. Projevy ekonomické krize v EU se začaly objevovat v roce 2008, kdy došlo ke zhoršení makroekonomických indikátorů a EU vstupuje do recese.

2.1.1 Hrubý domácí produkt EU

Nejvyššího poklesu dosáhla EU v roce 2009, kdy činil propad HDP 4,3 %, ale ve druhé polovině téhož roku bylo možné pozorovat zlepšení. Toto zlepšení odráželo účinnost záchranných balíčků centrálních bank a významnou roli zde sehrála i čínská poptávka po evropském zboží. Vývoj HDP mezi lety 2002 – 2012 je vidět v následující tabulce č. 3.

Tabulka 3: Růst HDP v EU-27 mezi lety 2002 – 2012

ROK	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ⁵⁵
HDP EU-27	1,3	1,5	2,5	2,1	3,3	3,2	0,3	-4,3	2,1	1,5	-0,3

Zdroj: Vývoj HDP ve světě [online]. Praha: Finance media a.s. 2013

---

⁵⁵ Data za rok 2012 jsou předpovědi

2.1.2 Nezaměstnanost

Nezaměstnanost je v Evropské unii velkým problémem. Představuje nejen ekonomické, ale i sociální potíže. Mezi nejvíce zasažené země patří Lotyšsko, Litva, Estonsko a Španělsko, kde se nezaměstnanost pohybuje okolo 20 %. Naopak nejméně zasažené jsou Norsko, Kypr a Rakousko, kde se míra nezaměstnanosti pohybuje okolo 5 %. Jsou zde vidět značné difference mezi jednotlivými zeměmi. Vývoj nezaměstnanosti v EU je znázorněn v tabulce č. 4.

Tabulka 4: Vývoj nezaměstnanosti v EU-27 mezi lety 2000 – 2011

ROK	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
EU-27	8,7	8,5	8,9	9	9,1	8,9	8,2	7,2	7,1	9	9,7	9,7

Zdroj: Vývoj nezaměstnanosti v Evropě a vybraných státech světa [online]. Praha: Finance media a.s. 2013

2.1.3 Inflace v EU

Největší podíl na růstu spotřebitelských cen v eurozóně v roce 2010 měly ceny dopravy, alkoholu, tabákových výrobků, bydlení, nepotravinářského zboží a služeb. Naproti tomu ceny potravin a oděvů klesly. Ve výsledcích jednotlivých států však byly znatelné odchylky. Země, které se s inflací potýkaly nejvíce, byly Rumunsko (6,1 %), Maďarsko (4,7 %) a Řecko (také 4,7 %). Deflace se projevila v Irsku (-1,6 %) a Lotyšsku (-1,2 %).⁵⁶

2.2 Klíčové ukazatele české ekonomiky

Globální ekonomická krize se na makroekonomických ukazatelích projevila s mírným zpožděním oproti nejrozvinutějším ekonomikám světa. Kritickým rokem je však i zde rok 2008 a u některých ukazatelů rok 2009.

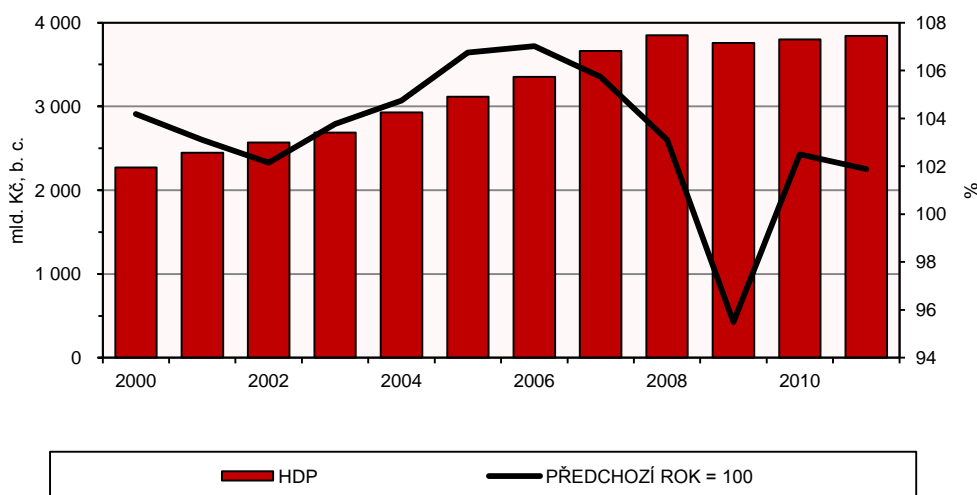
---

⁵⁶ Analýza vývoje ekonomiky ČR a odvětví v působnosti MPO [online]. Praha: MPO – odbor ekonomických analýz 2011 [vid. 2013-03-12].

Dostupné z: http://www.businessinfo.cz/files/archiv/dokumenty/Czech_economy_MIT_2010.pdf.

2.2.1 Hrubý domácí produkt v ČR

Na tvorbě HDP v ČR se podílí služby (60 %), průmysl (38 %) a zemědělství (2 %). Růst české ekonomiky je výrazně ovlivněn hospodářskou situací jejích nejvýznamnějších obchodních partnerů v čele s Německem. Recese se v České republice projevila v roce 2009, kdy se HDP meziročně propadl o více než 4 %. Poté se česká ekonomika začala ozdravovat a roky 2010 a 2011 již zaznamenávají hospodářský růst.⁵⁷

Obrázek 4: HDP mezi lety 2000 – 2010

Zdroj: *Statistická ročenka České republiky 2012* [online]. Praha: Český statistický úřad, 2012

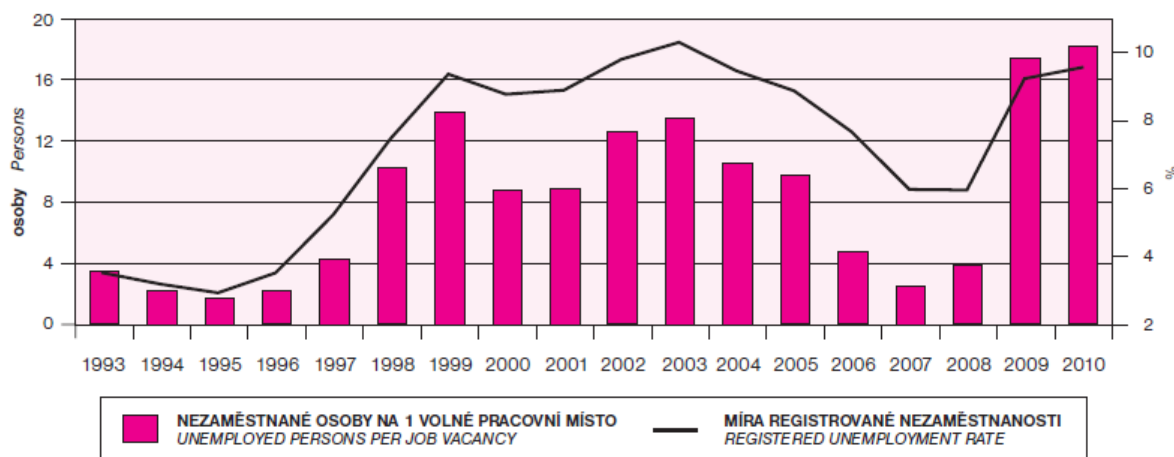
2.2.2 Nezaměstnanost

Vliv ekonomické krize se projevil i na trhu práce. Rozhodujícím obdobím vývoje na trhu práce bylo poslední čtvrtletí roku 2008, kdy měla hospodářská krize nejzřetelnější dopad. V plné míře se potom důsledky recese na tomto trhu odrazily v roce 2009, kdy míra registrované nezaměstnanosti dosáhla hodnoty 9,7 % a počet uchazečů o práci činil

⁵⁷ Hrubý domácí produkt České republiky [online]. Praha: Centrum Holdings s.r.o. 2012 [vid. 2013-03-12].

Dostupné z: http://www.businessinfo.cz/files/archiv/dokumenty/Czech_economy_MIT_2010.pdf.

556 304. V roce 2010 se situace na trhu práce začala ozdravovat a počet volných pracovních míst začal pomalu růst. Situaci znázorňuje graf na následujícím obrázku.⁵⁸

Obrázek 5: Nezaměstnané osoby na 1 volné pracovní místo a míra registrované nezaměstnanosti
Zdroj: *Statistická ročenka České republiky 2011* [online]. Praha: Český statistický úřad, 2012

2.2.3 Inflace

Na vývoj spotřebitelských cen v roce 2010 v ČR působila především administrativní opatření⁵⁹. Hlavním zdrojem růstu domácí cenové hladiny zůstal sektor bydlení, jehož meziroční cenový růst se v prosinci téhož roku zastavil na hodnotě 2,3 %⁶⁰. Ceny elektřiny byly v roce 2010 o 2,7 % nižší než v roce předcházejícím a ceny zemního plynu se oproti roku 2009 snížily o 2,5 %. Čisté nájemné sice v roce 2010 vzrostlo o 9,7 %, v porovnání s lety předchozími však byla tato hodnota výrazně menší. Nižší nárůst se týkal i vodného, tepla a teplé vody. Druhý největší vliv na vzestup úrovně spotřebitelských cen měly ceny alkoholických nápojů a tabáku, jejichž přírůstek souvisel se zvýšením spotřební daně

⁵⁸ PILEČEK, J., J. MULLER Regionální disparity ve výboji nezaměstnanosti v období hospodářské krize [online]. Ostrava: Vysoká škola báňská, 2010 [vid. 2013-03-10]. Dostupné z: http://disparity.vsb.cz/regdis_2010/pdf/06_regdis_%202010.pdf.

⁵⁹ Zvýšení základní sazby DPH z 19 % na 20 %, resp. z 9 % na 10 % a zvýšení spotřebních daní některých komodit

⁶⁰ Nejnižší od roku 1994

v roce 2010. Průměrná míra inflace se po 17 měsících poklesu zvýšila a v roce 2010 vzrostla na hodnotu 1,5 %, což je sice nárůst oproti roku 2009, ale tato hodnota je 3. nejnižší hodnotou naměřenou od roku 1989. Nižší hodnoty v novodobé historii dosahovala pouze v roce 2003 (0,1 %) a v roce 2009 (1 %). Vývoj míry inflace je vyjádřen v následující tabulce, kde lze spatřit projev recese v roce 2008, kdy míra inflace dosahovala hodnoty 6,3.

Tabulka 5: Míra inflace vyjádřená přírůstkem průměrného ročního indexu spotřebitelských cen mezi lety 2000 – 2012

ROK	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
MÍRA INFLACE	3,9	4,7	1,8	0,1	2,8	1,9	2,5	2,8	6,3	1	1,5	1,9	3,3

Zdroj: *Statistická ročenka České republiky 2011* [online]. Praha: Český statistický úřad, 2012. Dostupné z: http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/mira_inflace.

2.2.4 Průmysl

Český průmysl byl globální krizí citelně zasažen. V listopadu roku 2008 klesla podle statistik průmyslová produkce meziročně o 17,4 %⁶¹. Značný podíl na propadu české ekonomiky mají výrobci automobilů. Podle informací zveřejněných Českým statistickým úřadem klesla výroba dopravních prostředků a zařízení o 30,3 %. Výroba základních kovů, hutních a kovodělných výrobků v tomtéž roce klesla o 23,4 % a u optických přístrojů a zařízení došlo ke snížení o 9,9 %. Koncem roku 2008 se nedařilo ani stavebnictví, kde produkce klesla meziročně o 5,6 %. Vývoj indexu průmyslové produkce mezi lety 2001 až 2012 je vidět v následující tabulce č. 6.

---

⁶¹ Český průmysl se kvůli krizi sesunul téměř na dno [online]. Praha: Borgis, a.s., 2009 [vid. 2013-02-06]. Dostupné z: <http://www.novinky.cz/ekonomika/158683-cesky-prumysl-se-kvuli-krizi-sesul-temer-na-dno.html>.

Tabulka 6: Index průmyslové produkce mezi lety 2001 – 2012

ROK	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
INDEX PRŮMYSLOVÉ PRODUKCE	107,4	104,1	101,6	110,4	103,9	108,3	110,6	98,2	86,4	110,3	106,5	98,8

Zdroj: *Statistická ročenka České republiky 2011* [online]. Praha: Český statistický úřad, 2012. Dostupné z: http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/pru_cr.

2.2.5 Dopady finanční krize na oblast lidských zdrojů v České republice

V důsledku finanční krize byly mnohé společnosti nuceny efektivněji využívat své finanční prostředky a změnit politiku v oblasti lidských zdrojů. Průzkum společnosti *Hewitt Associates* přinesl údaje z roku 2009.⁶²

Z průzkumu vyplývá, že u 83 % společností nastala v důsledku ekonomické a finanční krize změna, která se týkala oblasti lidských zdrojů. Téměř 40% společností v roce 2009 zmrazilo mzdy. Omezení zaměstnaneckých benefitů uvedlo téměř 17% společností. Změny se týkaly především benefitů ve formě stravenek, příspěvků na dopravu, společenských firemních akcí, sportovních aktivit, občerstvení, odměn v souvislosti s životními jubilei a pracovními úspěchy, pracovních cest a příspěvků na penzijní a životní pojištění. Omezení se nevyhnula ani školením, jazykovým kurzům a vzdělávání manažerů. Některé společnosti dokonce nařídily svým zaměstnancům čerpání dovolené nebo náhradního volna. Téměř 30% společností se rozhodlo v roce 2009 v důsledku finanční krize propouštět své pracovníky.⁶³

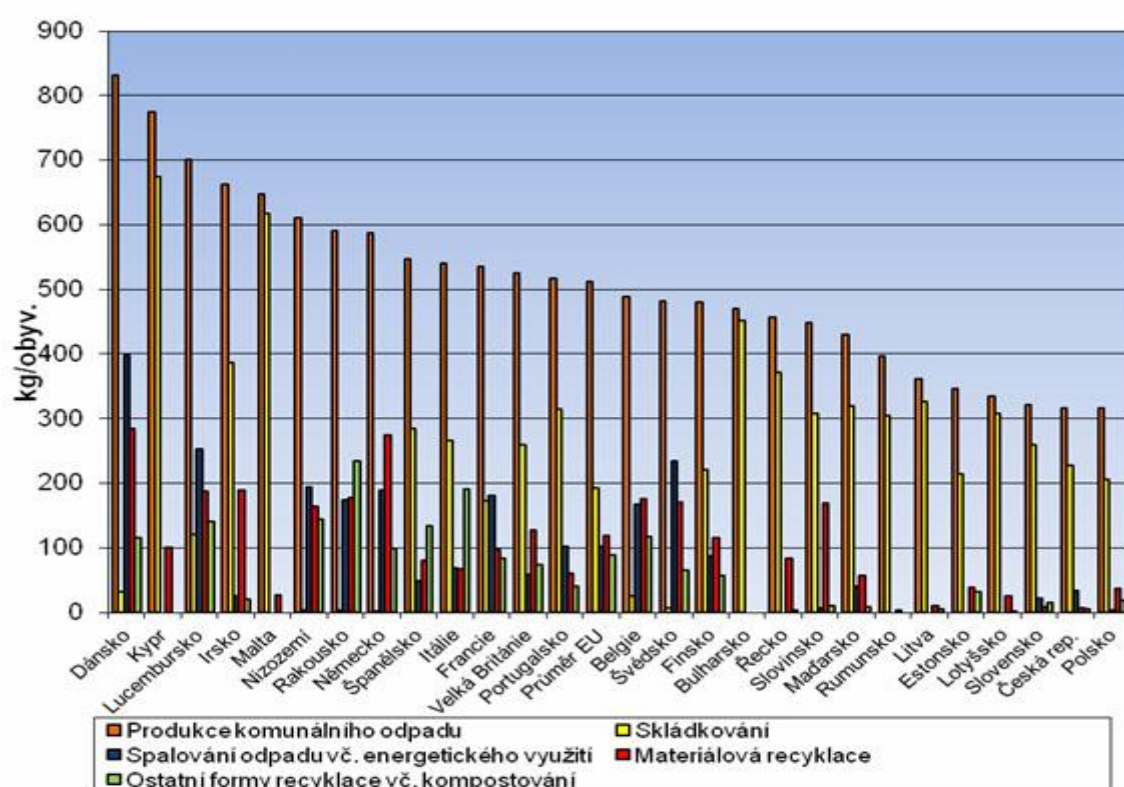
2.3 Produkce odpadů EU vs. Česká republika

Podle údajů uveřejněných Českým statistickým úřadem (dále jen ČSÚ) vyprodukoval v roce 2010 každý občan České republiky 317 kg komunálního odpadu, což je o 2 kg více než v roce 2009. Přestože je skládkování podle odborníků považováno za nejméně vhodný

⁶² Společnost SITA CZ se tohoto průzkumu zúčastnila také

⁶³ Vliv finanční krize na HR v České republice, Hewitt Associates, 2009

způsob nakládání s odpadem, skončilo na skládce 68 % těchto odpadů. V Evropské unii (EU), kde v průměru každý Evropan vyprodukoval v roce 2009 více než 500 kg komunálního odpadu, skončila na skládce pouhá třetina tohoto množství. Celkové množství vyprodukovaného odpadu se v roce 2010 zvýšilo na hodnotu 3,334 milionu tun (oproti 3,310 milionu tun v roce 2009). Podle údajů zveřejněných Evropským statistickým úřadem (Eurostat) je ČR zemí s téměř nejnížší produkcí komunálního odpadu na obyvatele. V grafu na obrázku č. 6 je zachyceno množství komunálního odpadu, které vyprodukovaly jednotlivé země EU v roce 2009.

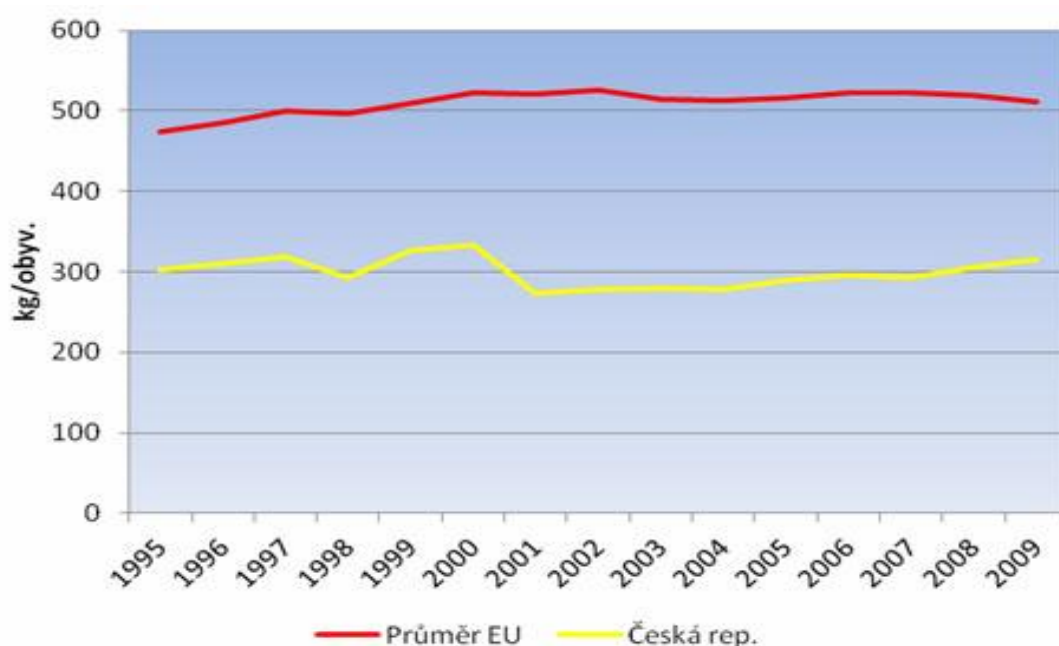
Obrázek 6: Produkce komunálního odpadu v roce 2009 v zemích EU

Zdroj: Eurostat, 12/2011, graf zpracovalo ECMaK

2.4 Produkce odpadů v EU

Celková produkce odpadu z hospodářských činností a domácností v EU-27 v roce 2008 činila 2 615 milionů tun. Bylo to však méně než v letech 2004 a 2006. Produkce na hlavu byla přibližně 5,2 tuny odpadu v roce 2008. V zemích EU se na celkové produkci podílelo nejvíce Německo, které bylo následováno Francií a Spojeným královstvím. Nejmenší

produkci na hlavu v EU zaznamenalo Lotyšsko, kde jeden občan vyprodukoval zhruba 660 kg za rok. Nebezpečného odpadu se v EU-27 v roce 2008 vyprodukovalo přibližně 98 milionů tun. V roce 2004 činila produkce 89 milionů tun a v roce 2006 to bylo 101 milionů tun. Nejméně se na produkci nebezpečných odpadů podílejí obyvatelé Řecka, nejvíce obyvatelé Belgie.⁶⁴ Vývoj produkce komunálního odpadu v EU ve srovnání s ČR je vidět na obrázku č. 7. Je zde vidět opačný trend. Zatímco v zemích EU množství komunálního odpadu klesá, v ČR naopak stále roste.

Obrázek 7: Vývoj množství komunálního odpadu na obyvatele v letech 1995 – 2009
Zdroj: Eurostat, 12/2011, graf zpracovalo ECMaK

2.5 Produkce odpadů v ČR

Vývoj produkce odpadů v ČR je vidět v následující tabulce. Je zde možné pozorovat zlom v produkci celkového odpadu v roce 2009. Do tohoto roku vyprodukované množství postupně narůstá, avšak od tohoto roku dochází k postupnému snižování množství. Opačný

⁶⁴ Statistika odpadů [online]. Lucemburk: Eurostat, 2011 [vid. 2012-12-10]. Dostupné z: http://epp.eurostat.ec.europa.eu/statistics_explained/index.php/Waste_statistics/cs.

vývoj lze sledovat u komunálního odpadu, kde od roku 2008 vyprodukované množství stále roste.

Tabulka 7: Produkce odpadů v ČR v letech 2004 – 2011 (v tis. tun)

Produkce odpadů	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Produkce odpadů celkem	29 425	24 936	24 627	25 109	25 869	24 236	24 124	23 576
z toho ostatní odpad	27 978	23 564	23 320	23 798	24 351	22 725	22 753	22 074
z toho nebezpečný odpad	1 447	1 372	1 307	1 311	1 518	1 511	1 371	1 503
komunální odpad	2 841	2 954	3 039	3 025	3 176	3 310	3 334	3 358
odpad z podniků	26 584	21 774	21 264	21 651	22 244	20 514	20 423	19 919

Zdroj: *Statistická ročenka České republiky 2011* [online]. Praha: Český statistický úřad, 2011

2.5.1 Produkce odpadů v ČR v roce 2008

V roce 2008 bylo v ČR vyprodukováno celkem 25,9 milionu tun odpadu. Ve srovnání s rokem 2007 je zde vidět mírný nárůst. Produkce nebezpečného odpadu vzrostla také, a to na hodnotu 1 518 tisíc tun oproti roku 2007, kdy se toto množství rovnalo 1 311 tis. tun. Podíl nebezpečného odpadu na celkové produkci se však znatelně nezměnil. Podniky oproti roku 2007 vyprodukovaly 22,2 milionu tun odpadu, což činí nárůst zhruba o necelá 3 %. Komunálního odpadu bylo v roce 2008 vyprodukováno 3 176 tisíc tun. Většinu tohoto odpadu tvořil běžný svoz⁶⁵, který činil téměř 72 %, dále tříděný odpad⁶⁶, který se na produkci podílel zhruba 14 %, a něco málo přes 11 % tvořil odpad objemný.⁶⁷

2.5.2 Produkce odpadů v ČR v roce 2009

Ve srovnání s rokem 2008 bylo v roce 2009 vyprodukováno okolo 24 milionů tun odpadu, což značí mírný pokles v celkové produkci. Meziročně tedy celková produkce odpadů

⁶⁵ odpad z popelnic, kontejnerů nebo svozových pytlů

⁶⁶ plasty, sklo a papír

⁶⁷ *Statistická ročenka České republiky 2011* [online]. Praha: Český statistický úřad, 2011

klesla o 6,3 %. Nebezpečný odpad činil 1 511 tisíc tun, čímž se na celkové produkci podílel šesti procenty. Podniky v tomto roce vyprodukovaly 20,5 milionu tun odpadu, což ve srovnání s přechozím rokem znamenalo pokles o téměř 8 %. Obce v roce 2009 vyprodukovaly 3 722 tisíc tun odpadů, což je ve srovnání s rokem předchozím nárůst o necelá 3 %. Komunálního odpadu bylo vyprodukováno 3 310 tisíc tun; většinu opět tvořil běžný svoz, tříděný odpad byl zastoupen zhruba 12 % a necelých 14 % tvořil odpad objemný.

2.5.3 Produkce odpadů v ČR v roce 2010

V porovnání s ostatními evropskými státy Češi stále produkují výrazně méně odpadu. Například v Německu, kde produkce komunálního odpadu též klesá, připadá na jednoho obyvatele stále zhruba 600 kilogramů za rok. Přibližně stejně odpadu jako Češi produkují v přepočtu na obyvatele Slováci a Poláci.

Rozdíly v množství komunálního odpadu na obyvatele panují i mezi jednotlivými kraji ČR. Nejvíce odpadu vyprodukují Středočeši a Pražané (357 kg), nejméně obyvatelé Plzeňského kraje (239 kg). Z dlouhodobého pohledu lidé stále více třídí odpad. Zatímco v roce 2002 činil oddělený sběr jen 6 % veškerého sebraného komunálního odpadu, v roce 2009 bylo vytříděno bezmála 14 %. V roce 2010 již lidé vytřídili 16 % veškerého komunálního odpadu, v přepočtu 50 kg na hlavu. Míra využití odpadu stoupla meziročně takřka o pětinu, přibýlo zejména odpadu, který byl použit jako palivo, a to o třetinu.⁶⁸

2.5.4 Produkce odpadů v ČR v roce 2011

V roce 2011 dosáhla celková produkce odpadů v ČR 23,6 milionu tun. Oproti roku 2010, kdy celková produkce činila 24,1 milionu tun, meziročně poklesla o 2,1 %. Z celkového množství vyprodukovaného odpadu tvořil nebezpečný odpad 1 503 tisíc tun, což

---

⁶⁸ *Statistická ročenka České republiky 2011* [online]. Praha: Český statistický úřad, 2011

v relativním vyjádření znamená, že nebezpečný odpad se v roce 2010 na produkci podílel 6,4 %.

Činností podniků, jež jsou hlavními původci odpadů v ČR, vzniklo v roce 2011 celkem 19,9 milionu tun odpadu (20,4 milionu tun v roce 2010). Podniky vyprodukovaly 1 490 tisíc tun nebezpečných odpadů, což je téměř veškerá produkce nebezpečných odpadů v roce 2011.

Obce vykázaly produkci 3,7 milionu tun odpadů. Vůči roku 2010 se produkce odpadů v obcích výrazně nezměnila. Z pohledu zařazení těchto odpadů do Katalogu odpadů se jednalo téměř výhradně o skupinu 20 – komunální odpady, které tvořily 91,8 % (v roce 2010 to bylo 90,1 %). Dále byly obcemi vykázány stavební odpady skupiny 17, odpady z autovraků a odpady z elektrického a elektronického zařízení (skupina 16).

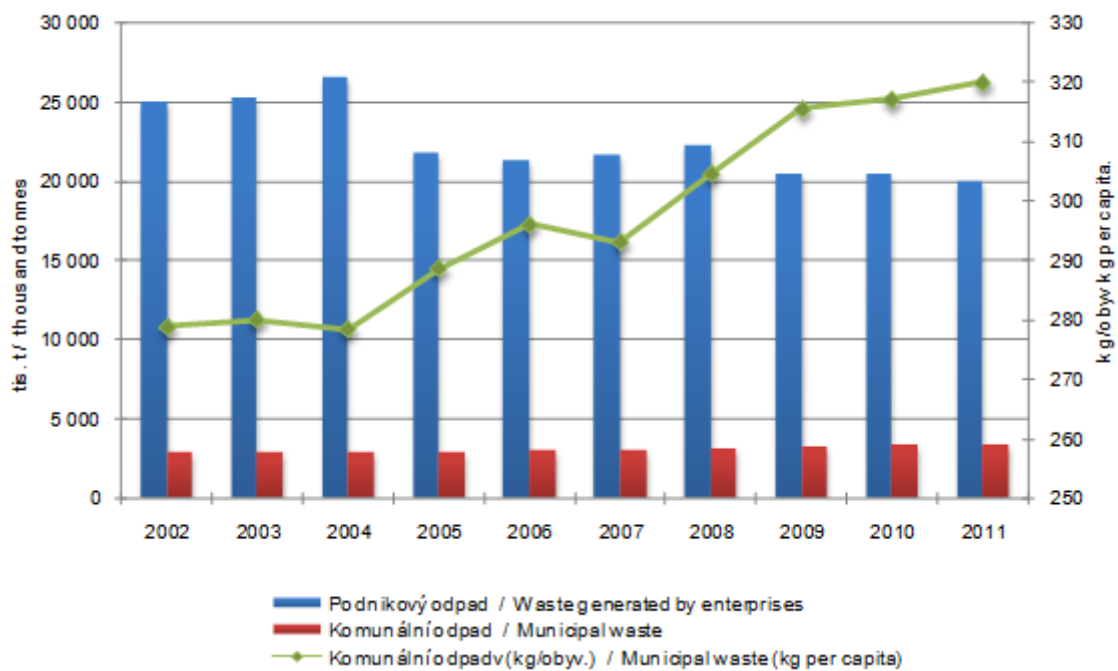
V roce 2011 bylo vyprodukováno 3,4 milionu tun komunálního odpadu, což v přepočtu na 1 obyvatele činí 320 kg. Z toho největší část – 73 % – tvořil běžný svoz (odpad z popelnic, z kontejnerů nebo svozových pytlů), 13 % činil tříděný odpad (sklo, papír, plasty) a 11 % objemný odpad (koberce, nábytek). Podíl odděleně sbíraných složek na celkové produkci komunálního odpadu od roku 2002 neustále roste. Zatímco v roce 2002 bylo odděleně vytríděno 16 kg plastů, papíru, skla a kovů na obyvatele, v roce 2011 to bylo 46 kg na obyvatele. Konkrétně se v přepočtu na jednoho obyvatele jednalo o 15 kg papíru, 11 kg skla, 10 kg plastů, 5 kg kovů a 5 kg ostatních odpadů.⁶⁹

2.5.5 Vývoj produkce odpadů v letech 2002 – 2011

Na obrázku č. 8 je vidět vývoj produkce odpadů mezi lety 2002 až 2011. Množství podnikových odpadů se pohybuje přibližně mezi 20 – 27 miliony tun. Komunální odpad si udržuje stále velmi vyrovnané hodnoty a množství komunálního odpadu vyprodukovaného jedním obyvatelem až na malé výjimky mezi lety 2003 a 2004 a mezi lety 2006 a 2007 roste.

---

⁶⁹ *Statistická ročenka České republiky 2011* [online]. Praha: Český statistický úřad, 2011

Obrázek 8: Vývoj produkce odpadů v letech 2002 – 2011

Zdroj: Statistická ročenka České republiky 2011 [online]. Praha: Český statistický úřad, 2011

3. Suez, Suez Environnement a SITA

Společnosti Suez, *Suez Environnement* a SITA (Société Industrielle de Transports Automobiles) pojí nejen jejich obor činnosti, ale především jsou propojeny vzájemnými vlastnickými vztahy. Všechny tyto společnosti se zabývají odpadovým hospodářstvím. Existuje zde tedy závazkový právní vztah mezi ovládající a ovládanou osobou, konkrétněji vztah mezi mateřskou a dceřinou společností. Řeč je o globální společnosti, jejíž hlavní obor činnosti je zaměřen na trhy s odpady. Tato kapitola představí jednotlivé společnosti skupiny Suez na mezinárodní úrovni a ozřejmí konkurenční prostředí, ve kterém se společnost pohybuje.

3.1 Představení společností

Suez je nadnárodní společností poskytující služby průmyslovému a veřejnému sektoru v oblasti energetiky a životního prostředí. Součástí skupiny Suez je divize *Suez Environnement*, která provozuje zařízení a poskytuje služby ve dvou základních oblastech: vodárenství a nakládání s odpady.⁷⁸

Suez Environnement je jedním ze dvou světových lídrů v oblasti životního prostředí. Pozice *Suez Environnement* stojí na třech pilířích. Prvním z nich jsou obrovské a sofistikované evropské odpadové trhy. Dalším pilířem je růst těchto trhů s novými příležitostmi. A posledním pilířem je vůdčí pozice na trzích s odpady. Díky konkurenčním výhodám, růstu zisku a silné finanční situaci se stal *Suez Environnement* specialistou ve svém oboru.⁷⁹ *Suez Environnement* věnuje pozornost inovační politice tím, že nabízí vysoce technologicky vyspělé služby a poskytuje dlouhodobá řešení environmentálních problémů, zejména v oblasti nakládání s odpady a ochrany vodních zdrojů. Snižuje

---

⁷⁸ SITA CZ, *Sita ve světě* [online]. Praha: SITA CZ, a.s., 2009 [vid. 2012-10-03]. Dostupné z: <http://www.sita.cz/page/1986.sita-ve-svete/>.

⁷⁹ SUEZ, EDUCATION DAY (presentation) - 4 April 2008, s. 1-140

negativní vlivy na životní prostředí a preferuje výrobu energie z obnovitelných zdrojů. Organigram společnosti Suez Environnement je vidět na následujícím obrázku č. 9.

Obrázek 9: Organigram společnosti Suez Environnement
Zdroj: vlastní

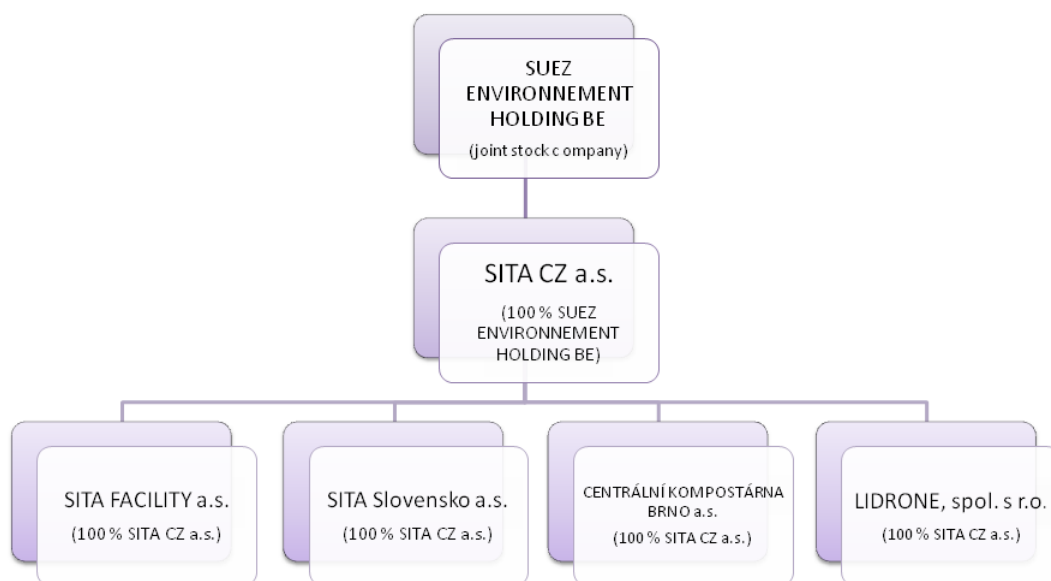
Společnost SITA je jednou ze společností skupiny Suez v oblasti odpadového hospodářství. Působí ve více než třiceti zemích šesti kontinentů (Evropa, Jižní a Severní Amerika, Asie, Afrika a Austrálie) a v Evropě je číslem jedna v oblasti odpadového hospodářství.⁸¹ SITA zaměstnává přes 70 000 zaměstnanců a obsluhuje 75 milionů obyvatel a 350 000 společností. Společnost SITA je zastoupena ve všech segmentech řetězce zpracovávajícího odpady, od materiálového, biologického a energetického až po jejich odstraňování ve specializovaných zařízeních. Poskytuje komplexní služby v oblasti odpadového hospodářství (sběr, třídění a recyklace, kompostování, spalování, skládkování, průmyslová údržba a čištění měst, nebezpečné odpady a sanace ekologických zátěží).

⁸¹ SITA CZ, *Sita v ČR a SR* [online]. Praha: SITA CZ, a.s., 2009 [vid. 2012-10-03]. Dostupné z: <http://www.sita.cz/page/1985.sita-v-cr-a-sr/>.

SITA je vlastníkem 251 skládek, 58 spaloven a 112 kompostářenských středisek s celkovým ročním obrátem převyšujícím 5 mld. EUR.

Společnost SITA CS je součástí mezinárodního holdingu *Suez Environnement* (SE). Společnosti sdružené ve skupině SITA CS jsou: SITA CZ a.s., SITA Slovensko, a.s., LIDRONE, spol. s r.o., Centrální kompostárna Brno a.s. a SITA Facility a.s.

Organigram společnosti SITA CZ a.s. je vidět na následujícím obrázku č. 10.

Obrázek 10: Organigram společnosti SITA CZ a.s.

Zdroj: vlastní

3.2 Historie Suez⁸³

Ferdinand de Lesseps zakládá v roce 1858 společnost *Compagnie Universelle du Canal Maritime de Suez*, aby postavil a provozoval 160 km dlouhý průplav mezi Středozemním a Rudým mořem. V roce 1869 je již Suezský průplav uveden do provozu, ale v roce 1956 je znárodněn Egyptem. V roce 1880 je v Paříži založena *Société Lyonnaise des Eaux et de l'Ecl*a a v roce 1972 se stává vedoucím akcionářem v SITA. Společnost SITA (*Société*

---

⁸³ SUEZ history [online]. Paris: Suez Environnement [vid. 2012-09-17]. Dostupné z: <http://www.suez-environnement.com/group/history/>.

Industrielle des Transports Automobiles) je založena v Paříži v roce 1919. Fúzí mezi *Compagnie de Suez* a *Lyonnaise des Eaux* v roce 1997 vzniká *Suez Lyonnaise des Eaux*, vůdčí mezinárodní dodavatel veřejných služeb.

Suez Lyonnaise des Eaux vlastní 100% v SITA a o rok později se ze *Suez Lyonnaise des Eaux* stává Suez. V roce 2002 ONDEO, SITA a *Degrémont* tvoří obchodní linii *Suez Environnement* a o tři roky později skupina redukuje svou organizační strukturu do čtyř obchodních aktivit: *Suez Environnement*, Suez Energy Europe, Suez Energy International, Suez Energy Services.

Suez zveřejňuje v roce 2006 záznam o zisku – 3x větší než v r. 1996 v ochraně životního prostředí, 10x vyšší v energii – a podává nejlepší výkon na burze cenných papírů ve svém odvětví v Evropě za posledních deset let. V tomtéž roce fúzí s *Gaz de France* vzniká holding GDF Suez (dále jen Suez). Suez se stává jedním z hlavních akcionářů *Suez Environnement*. V roce 2007 dochází ke kótování akcií na pařížské burze.

Společnost SITA v roce 2000 aktivně vstoupila na český trh a dnes se řadí v České republice mezi nejvýznamnější a nejperspektivnější podniky v odpadovém hospodářství.⁸⁴

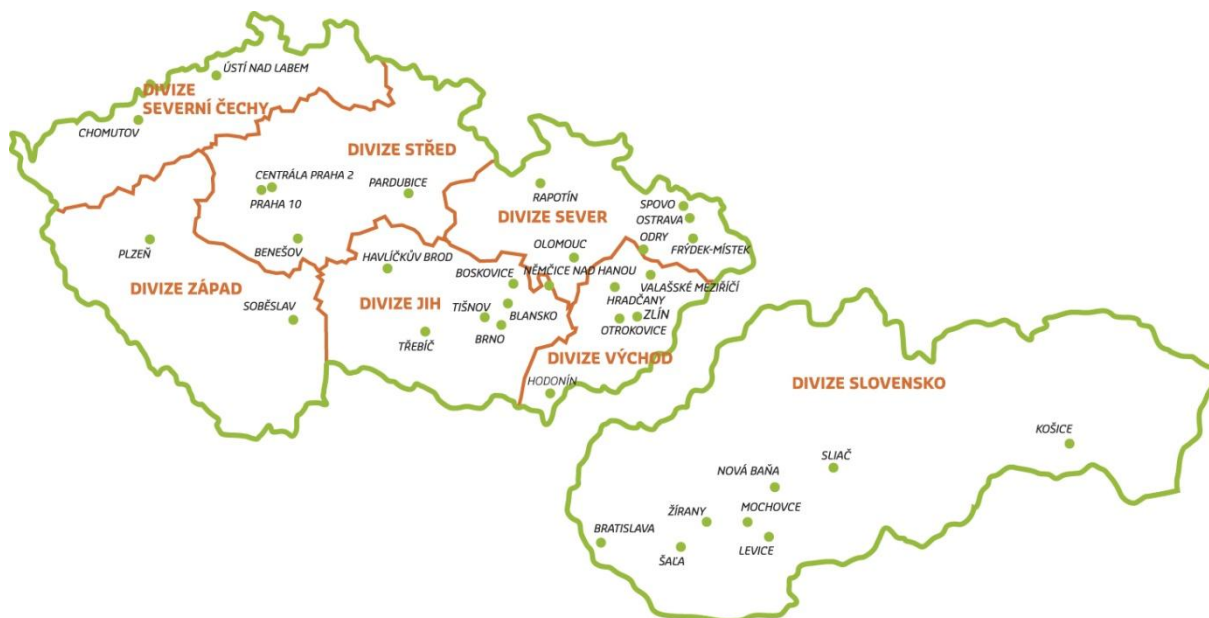
3.3 Služby SITA

Hlavní náplní holdingu jsou komplexní služby v oblasti ekologického poradenství, projektování, zřizování, výstavby a provozování zařízení pro nakládání s odpady včetně svozu a separace odpadů. Přednosti společnosti lze vidět zejména v komplexním přístupu k řešení odstraňování odpadů, v aplikaci moderních technologií a provozních postupů s cílem dosažení ekologického odstraňování odpadů nebo jejich efektivního zhodnocení recyklací či formou výroby alternativních paliv. Úspěch společnosti v České republice je zajištěn díky tomu, že se dokázala velmi rychle aklimatizovat na hospodářské podmínky ve východní Evropě.

---

⁸⁴ Intranet společnosti SITA CZ

Cílovým zákazníkem je průmyslová sféra. SITA CZ je v této oblasti v České republice jedničkou na trhu. Velice úzká spolupráce probíhá s uskupením ONDEO. ONDEO je v holdingu Suez pro vodní hospodářství totéž co SITA pro odpady.⁸⁵

Obrázek 11: Divize SITA CZ

Zdroj: Intranet společnosti SITA CZ

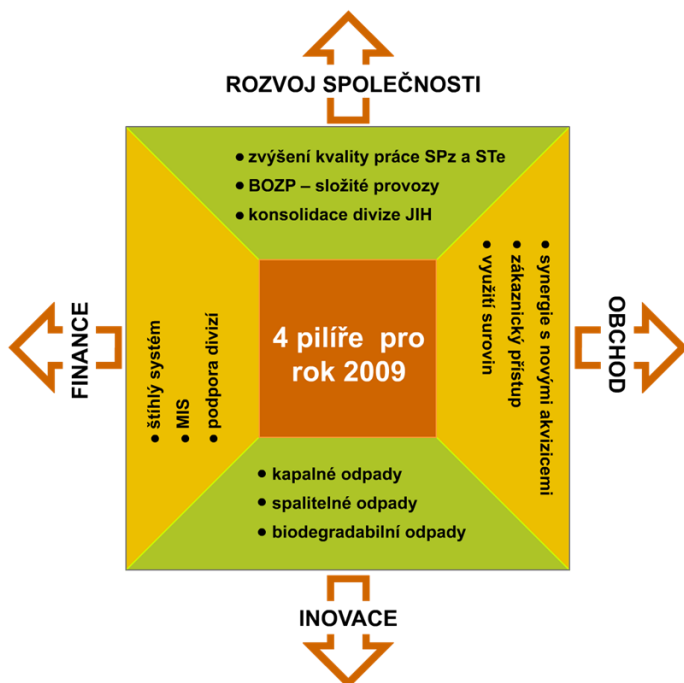
Společnost SITA CZ zaměstnává více než 1000 zaměstnanců a provozuje 6 spaloven, 6 skládek (z toho 1 na Slovensku), 2 neutralizační stanice, 2 deemulgační stanice, 1 zařízení na zneškodnění světelných zdrojů, technologie na zneškodnění chladicích zařízení, kompostárny, biodegradační plochy, solidifikační zařízení, technologie výroby alternativních paliv. Dále disponuje speciální technikou pro svoz a přepravu všech kategorií odpadů – cca 150 nákladních automobilů všech kategorií. Zvláštní kapitolou je dokončená sanace v areálu Spolany Neratovice prostřednictvím světově ojedinělé technologie na odstraňování dioxinové zátěže.⁸⁶

⁸⁵ Intranet společnosti SITA CZ

⁸⁶ Intranet společnosti SITA CZ

3.4 Cíle SITA v ČR

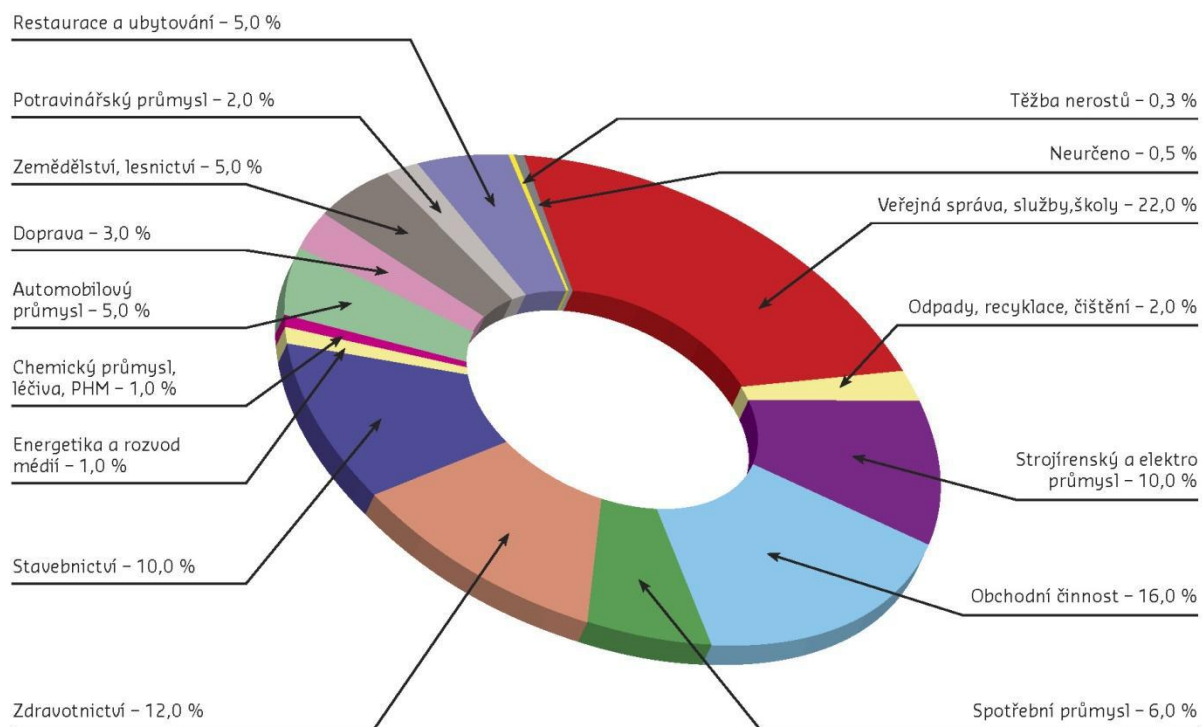
SITA je na trhu s odpady v ČR číslem 2 a na trhu s průmyslovými odpady v ČR číslem 1. Následující obrázek představuje čtyři pilíře managementu pro rok 2009 – hlavní oblasti krátkodobých cílů:

Obrázek 12: Čtyři pilíře managementu
Zdroj: Intranet společnosti SITA CZ

3.5 Zákazníci SITA

V rámci komplexní nabídky služeb v odpadovém hospodářství SITA na trhu ČR obsloužila více než 10 000 zákazníků, zastoupených v těchto oborech:

Obrázek 13: Zákazníci SITA
Zdroj: Intranet společnosti SITA

3.6 Konkurence

Specifikem konkurence v oboru odpadového hospodářství je fakt, že vzhledem k regionálně omezenému výskytu technologií na úpravu a odstraňování odpadu jsou si konkurenční firmy vzájemně zároveň zákazníky. Z hlediska působení na trhu lze konkurenci rozdělit na:⁸⁷

- mezinárodní konkurenci
- celorepublikovou konkurenci
- lokální konkurenci

⁸⁷ Intranet společnosti SITA CZ

3.6.1 Mezinárodní konkurence

Mezinárodní konkurencí se rozumí konkurence působící v rámci Evropy ve více státech. Tyto konkurenční společnosti mají obvykle trh ČR rozdělen na regiony (nekryjí se s kraji a okresy), které mají samostatnou správu. Hlavní konkurencí na mezinárodní úrovni jsou:

- Marius Pedersen a.s. (v ČR od roku 1992)
- .A.S.A. (v ČR od roku 1991)
- AVE CZ odpadové hospodářství, s.r.o. (v ČR od roku 1994)
- vanGansenwinkel, a.s. (v ČR od roku 1995)

3.6.2 Celorepubliková konkurence

Dominantou působení těchto konkurenčních společností je trh v ČR. Přes snahu nabízet odstraňování odpadů v celé šíři spektra jsou tyto společnosti schopny vlastními silami nakládat s odpadem pouze u vybraných skupin odpadů. Tyto konkurenční společnosti na celorepublikové úrovni nevlastní technologie v takovém množství a druhu, aby byly schopny pokrýt potřeby a šíři druhů odpadů v rámci celé republiky. Jejich význam je v rámci regionů kolísavý. V některých regionech mohou být významnou konkurencí, v některých mohou zaujímat jen zanedbatelný podíl. Jsou to např. společnosti:

- Purum s.r.o. (založena v roce 1994)
- Rumpold s.r.o. (v ČR od roku 1992)
- Patok a.s. (založena v roce 2009)

3.6.3 Lokální konkurence

Specifikem této konkurence je soustředění jejích obchodních aktivit zpravidla v regionu, kde vlastní technologii nebo má provoz a potřebnou techniku. V rámci takového regionu pak může být významnou konkurencí, kterou je třeba brát na vědomí, neboť je schopna nabídnout konkurenceschopné ceny. Nevýhodou této skupiny konkurence je prakticky neschopnost nabídnout ucelené zákaznické řešení, vybavenost technikou (zpravidla

zastaralou), obtížná zastupitelnost při nefunkční technice, nízká vybavenost technologickými koncovými zařízeními a ne vždy optimální způsob nakládání s odpady. Jsou to např. společnosti:

- Technické služby měst a obcí
- AHV ekologický servis, s.r.o.
- Dekonta (založena v roce 1992)
- P-EKO s.r.o. (dceřiná společnost společnosti Rumpold s.r.o.)
- Pražské služby (v ČR od roku 1992)
- KOMWAG, podnik čistoty a údržby města, a.s. (založena v roce 1996)
- IPODEC – ČISTÉ MĚSTO, a.s. (založena v roce 1991)

4. Suez Environnement mezi lety 2004 – 2012

Následující kapitola se zaměří na vývoj společnosti v jednotlivých letech a bude mít za cíl pomocí klíčových indikátorů identifikovat důsledky hospodářské krize pro společnost *Suez Environnement* (hlavní dopady hospodářské krize na ni). Hlavním indikátorem měření krize se stane obrat. Další sférou zkoumání dopadů hospodářské krize bude oblast lidských zdrojů. Většina opatření, která byla zavedena v důsledku přizpůsobení se hospodářské krizi, se týkala oblasti financí a úspor. Mnoho společností muselo opustit trh a propustit své zaměstnance.

4.1 Suez Environnement – vývoj před krizí (2004 – 2007)

Suez Environnement zaujal před krizí vedoucí postavení v oblasti odpadů v Evropě a čelil novým příležitostem (trendem se stává zvyšující se důraz na recyklaci odpadů).⁸⁸

4.1.1 Finanční ukazatele

Suez Environnement zaznamenal mezi lety 2004 – 2007 růst obrátu. Zvýšil ziskovost, což je vidět na ukazateli EBITDA (zisk před započtením úroků, daní a odpisů) a zrychlil také svůj průmyslový rozvoj. Vývoj ukazatelů v letech 2004 – 2007 je zaznamenán v tabulce č. 8. Jediným ukazatelem, který zaznamenal pokles, byl čistý příjem (za skupinu).

---

⁸⁸ SUEZ, EDUCATION DAY (presentation) - 4 April 2008, s. 1-140

Tabulka 8: Vývoj ekonomických indikátorů 2004 – 2007

Historický vývoj ekonomických indikátorů (v milionech EUR)				
Ukazatele	2004	2005	2006	2007
Obrat	10.550	11.092	11.447	12.034
EBITDA	1.754	1.912	1.985	2.104
%	0,166	0,172	0,173	0,175
Běžný provozní zisk	944	1.000	1.060	1.061
%	0,089	0,09	0,093	0,088
Čistý příjem (za skupinu)	170	658	574	492

Zdroj: Education day, 4 April 2008

4.2 Suez Environnement – 2008

V roce 2008 *Suez Environnement* zaznamenal růst. Společnost přizpůsobila své krátkodobé priority aktuální situaci na trhu. V obecném ekonomickém kontextu se situace *Suez Environnement* zhoršila ve 4. čtvrtletí tohoto roku, což potvrzuje jeho dlouhodobou strategii, která spočívá v rychlém přizpůsobení se nastalé situaci.

Tabulka 9: Hlavní ukazatele Suez Environnement 2008

Hlavní ukazatele	
Obrat	12,364 mld. EUR
EBITDA	2,102 mld. EUR
EBITDA/Obrat	17.0 %

Zdroj: PRESS RELEASE, January 29, 2009

4.2.1 Finanční ukazatele roku 2008

Společnost potvrdila svou dlouhodobou strategii a v krátkém horizontu se přizpůsobila špatné situaci na trhu způsobené ekonomickou krizí. Prioritou se stal růst CASH FLOW a snížení investic. Provozní výkon se zvýšil a EBITDA ve výši 2,102 mld. EUR ukazuje na celkový růst. Úroveň poměru EBITDA/Obrat 17 % byla stabilní ve srovnání s koncem roku 2007 (17,2 %) a na konci září 2008 (17,0 %). Ve 4. čtvrtletí roku 2008 došlo ke zhoršení makroekonomické situace, především v důsledku poklesu objemu průmyslových odpadů a nižší činnosti v oblasti recyklace. Na konci prosince 2008 činil čistý finanční

dluh *Suez Environnement* 5,97 mld. EUR, což představovalo hrubý dluh ve výši 7,77 mld. EUR.⁹¹

4.3 Suez Environnement – 2009

Skupina v roce 2009 dosáhla optimalizace nákladů na rok dopředu a vygenerovala podstatně vyšší CASH FLOW. Současně pevná finanční situace a obchodní dynamika umožnila skupině pokračovat ve vývoji hlavních strategických aktivit. Díky své finanční stabilitě a udržitelnému ziskovému rozvoji očekával *Suez Environnement* v roce 2010 návrat k růstu, přestože se očekávala stále ještě velmi křehká makroekonomická situace.⁹²

4.3.1 Spolehlivý výsledek

Suez Environnement splnil svůj cíl v roce 2009 a poskytl svým akcionářům solidní výsledky.

Tabulka 10: Hlavní ukazatele *Suez Environnement* 2009

Hlavní ukazatele	
Obrat	12,3 mld. EUR
EBITDA	2,060 mld. EUR
EBITDA/Obrat	16,8%
Čistý finanční dluh	6,282 m EUR
CASH FLOW	891 m EUR

Zdroj: PRESS RELEASE, February 25, 2010

V obtížné hospodářské situaci *Suez Environnement* představil solidní výsledky za rok 2009 s celkovým stabilním provozním výkonem a silnou generací volného peněžního toku (CASH FLOW). Obrat 12,296 mld. EUR byl globálně stabilní. EBITDA ve výši 2,060 mld. EUR se mírně snížila ve srovnání s předcházejícím rokem. Skupina udržela poměr EBITDA/Obrat – rozpětí ve výši 16,8 %. Provozní zisk ve výši 926 milionů EUR

⁹¹ PRESS RELEASE, January 29, 2009, s. 1-4

⁹² PRESS RELEASE, February 25, 2010, s. 1-3

klesl ve srovnání s rokem 2008 o 12,1 % v důsledku růstu odpisů a nákladů na obnovu, což vyplývalo z nárůstu kapitálových investic a zvýšení poplatků a rezerv. Tváří v tvář obtížné ekonomické situaci zaujal *Suez Environnement* politiku proaktivních opatření z konce roku 2008, aby ochránil rozvahu. Současně se soustředil na snahu o zvýšení CASH FLOW, zachování přísné finanční disciplíny a snížení investic.⁹³

4.3.2 Příprava na budoucnost

S důslednou finanční disciplínou skupina v roce 2009 pokračovala v rozvoji strategické pozice, zejména zvyšovala hodnotu svých dlouhodobých partnerství na mezinárodní úrovni. *Suez Environnement* se chystal posílit svou pozici v oblasti nakládání s odpady v Asii tím, že získá 100% kontrolu nad Swire SITA. Po 12 letech plodné spolupráce se *Swire Pacific Group* v Hongkongu skupina provozuje dvě z největších a nejmodernějších skládek na světě. Skupina také potvrdila své vedoucí postavení v oblasti reverzní osmózy⁹⁴ prostřednictvím smlouvy o odsolování mořské vody v Melbourne. Tato smlouva je největší na světě ve veřejném i soukromém sektoru v odsolování. Aby *Suez Environnement* splnil očekávání zákazníků, pokračoval v oblasti výzkumu a vývoje a zaváděl inovační politiku zahájením nové „zelené“ iniciativy, která kombinuje kvalitu služeb s ochranou životního prostředí. Tato podpora představuje závazek společnosti k jejím zákazníkům, aby splnila své cíle a ukazatele pokroku v ochraně přírodních zdrojů, biologické rozmanitosti a snížení emisí skleníkových plynů.⁹⁵

---

⁹³ PRESS RELEASE, February 25, 2010, s. 2-5

⁹⁴ REVERZNÍ OSMÓZA je proces, který dovoluje pomocí membrány transport rozpouštědla, zatímco zachycuje rozpuštěné soli a nízkomolekulární složky. Proces je založen na vnějším tlaku koncentrovanějšího roztoku, což způsobí obrácení přirozeného jevu osmózy.

⁹⁵ PRESS RELEASE, February 25, 2010, s. 2-6

Tabulka 11: Rozvaha Suez Environnement k 31.12. 2008 a 2009

AKTIVA	k 31.12.2008	k 31.12.2009	PASIVA	k 31.12.2008	k 31.12.2009
Dlouhodobá aktiva	13,133	13,683	Základní kapitál	3,532	3,676
Goodwill	2,898	3,07	Menšinové podíly	638	742
Oběžná aktiva	6,579	8,864	Vlastní kapitál celkem	4,17	4,418
Finanční aktiva	0,51	1,141	Rezervy	1,328	1,389
Hotovost a peněžní ekvivalenty	1,669	2,712	Závazky	7,721	10,08
			Ostatní pasiva	6,492	6,66
CELKOVÁ AKTIVA	19,711	22,548	CELKOVÁ PASIVA	19,711	22,548

Zdroj: PRESS RELEASE, February 25, 2010, s. 7

4.4 Suez Environnement – 2010

V roce 2010 zažil *Suez Environnement* trvalý růst ve všech oblastech podnikání s nárůstem výsledků. V rámci postupného makroekonomického oživení bude *Suez Environnement* pokračovat ve své strategii dlouhodobého růstu, nabídne zajímavé výnosy svým akcionářům a zvýší hodnotu společnosti na trzích vodního a odpadového hospodářství.⁹⁶

Tabulka 12: Hlavní ukazatele Suez Environnement 2010

Hlavní ukazatele (v mld. EUR)	
Obrat	13,869 mld. EUR
EBITDA	2,339 mld. EUR
EBITDA/Obrat	16.9 %
Podíl skupiny na čistém výsledku	565 mil. EUR

Zdroj: PRESS RELEASE, February 9, 2011, s. 7

Suez Environnement v roce 2010 vykázal rostoucí výsledky, splnil všechny své roční cíle a upevnil svou pozici na mezinárodní úrovni. V oblasti konsolidovaných příjmů realizovaných mimo Evropu v roce 2010 ve výši 27 % (ve srovnání s 20 % v roce 2008) zaregistroval v oblasti mezinárodních aktivit solidní růst. *Suez Environnement* v roce 2010 vygeneroval v Austrálii 6 % svých příjmů (ve srovnání s 1 % v roce 2004), což je výsledek

⁹⁶ PRESS RELEASE, February 9, 2011, s. 1-6

způsobený zejména obchodní dynamikou a akvizicemi. *Suez Environment* nedávno posílil svou pozici prostřednictvím akvizice s *WSN Environnemental Solutions*.⁹⁷

4.4.1 Suez Environnement má náskok na trhu s odpady

Vzhledem k nedostatku surovin, posílení environmentální regulace a energetických otázek se trh nakládání s odpady přesouvá z pozice eliminace ke zhodnocení. Skupina těží v oblasti třídění a recyklace z vyšších cen druhotných surovin a svou ziskovost zvyšuje pomocí optimalizace struktury nákladů. *Suez Environnement* těží hlavně z vývoje na trhu. Skupina vyvinula jedinečnou evropskou platformu pro zpracování odpadu, zaujala strategickou mezinárodní pozici a disponuje širokou škálou odborných znalostí ve všech oblastech energetiky a surovin k dalšímu využití. *Suez Environnement* má natolik výhodnou pozici, aby v budoucnu mohl využít všech příležitostí v odvětví odpadů včetně zhodnocení odpadů. Skupina má dobré umístění na to, aby mohla využít silného růstu na trzích, zejména v oblastech s vysokým potenciálem, jako je jižní Evropa v oblasti vodního hospodářství, a dále aby dosáhla zhodnocení svých aktivit v oblasti odpadového hospodářství. Skupina staví na svých silných konkurenčních výhodách, inovacích, aby si zachovala postavení lídra v oblasti ochrany životního prostředí.⁹⁸

Tabulka 13: Rozvaha *Suez Environnement* k 31. 12. 2009 a 2010

AKTIVA	k 31.12.2009	k 31.12.2010	PASIVA	k 31.12.2009	k 31.12.2010
Dlouhodobá aktiva	13,683	18,395	Základní kapitál	3,676	4,773
Goodwill	3,07	3,128	Menšinové podíly	742	1,854
Oběžná aktiva	8,864	7,535	Vlastní kapitál celkem	4,418	6,627
Finanční aktiva	1,141	265	Rezervy	1,389	1,657
Hotovost a peněžní ekvivalenty	2,712	1,827	Závazky	10,08	9,640
			Ostatní pasiva	6,66	8,007
CELKOVÁ AKTIVA	22,548	25,930	CELKOVÁ PASIVA	22,548	25,930

Zdroj: PRESS RELEASE, February 9, 2011

⁹⁷ PRESS RELEASE, February 9, 2011, s. 1-5

⁹⁸ PRESS RELEASE, February 9, 2011, s. 3-7

4.5 Suez Environnement – 2011

V roce 2011 skupina *Suez Environnement* prokázala dobrou výkonnost. Dynamický prodej v oblasti vodního hospodářství v Evropě a v oblasti odpadů potvrdil, že průmysl směřuje v mezinárodním měřítku k vyššímu materiálovému využití a udržitelnému rozvoji. Prostřednictvím projektu *COMPASS*, který byl zaveden v důsledku ekonomické krize, aby snížil náklady, byla posílena konkurenceschopnost skupiny. Nicméně na výkonu se odrazily obtíže při unikátním stavebním projektu odsolovacího zařízení v Melbourne. V oslabeném ekonomickém prostředí jsou prioritami pro roky 2012 a 2013 ochrana a udržení solidní bilance a ziskovosti.⁹⁹

4.5.1 Finanční situace

Suez Environnement oznámil dobré výkony navzdory obtížím, které provázely kontrakt v Melbourne.

Tabulka 14: Hlavní ukazatele *Suez Environnement* 2011

Hlavní ukazatele	
Obrat	14,830 mld. EUR
EBITDA	2,513 mld. EUR
EBITDA/Obrat	16,95%
Podíl skupiny na čistém výsledku	323 mil. EUR
Dividenda	0,65 EUR/akcie

Zdroj: PRESS RELEASE, February 8, 2012

Obrat k 31. 12. 2011 činil 14,830 mld. EUR, tj. 6,9 % růst. Divize Odpady Evropa rostla o 9,0 %. EBITDA ve výši 2,513 mld. EUR, tj. 7,6 %, 130 mil. EUR úspor z programu *COMPASS*. Výstavba odsolovacího komplexu pro Melbourne byla dokončena z 89 %. Podíl skupiny na čistém výsledku činil 323 milionů EUR, resp. 560 milionů EUR bez dopadu opravné položky Melbourne.¹⁰⁰

⁹⁹ PRESS RELEASE, February 9, 2011, s. 1-5

¹⁰⁰ SUEZ ENVIRONNEMENT, Annual results 2011, February 8, 2012, databáze ProQuest

4.6 Vývoj obratu Suez Environnement mezi lety 2004 – 2011

Jak je vidět v následující tabulce č. 15, obrat společnosti měl tendenci růst až do roku 2008, kdy se mírně snížil. Rok 2010 však přináší opět oživení. Ukazatel EBITDA rostl až do roku 2008, kdy došlo k jeho snížení, které pokračovalo i v roce následujícím. S rokem 2010 však přichází oživení a ukazatel EBITDA opět roste.

Tabulka 15: Vývoj obratu a ukazatele EBITDA mezi lety 2004 – 2011 v mld. EUR

Hlavní ukazatele	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Obrat	10,550	11,092	11,447	12,034	12,364	12,300	13,869	14,830
EBITDA	1,754	1,912	1,985	2,104	2,102	2,060	2,339	2,513
EBITDA/Obrat (%)	16,63	17,24	17,34	17,48	17,00	16,75	16,86	16,95

Zdroj: PRESS RELEASE, Suez Environnement – Paris, 2009 – 2012

4.7 Suez Environnement a lidské zdroje

Strategie společnosti v oblasti lidských zdrojů je vedena současně na globální a místní úrovni. V roce 2009 ustálila skupina *Suez Environnement* počet svých zaměstnanců na čísle téměř 65 900. Navzdory hospodářské krizi přijala skupina *Suez Environnement* přibližně 4 000 nových zaměstnanců a díky tomu mohla uskutečnit projekty v oblasti mobility a nového profesního zařazení zaměstnanců. Výpovědi nepřesahují 3,3 % a 92,3 % zaměstnanců skupiny má časově neomezenou pracovní smlouvu.¹⁰¹

---

¹⁰¹ MAKING THE PLANET SUSTAINABLE IS THE BEST JOB ON EARTH 2009 - 2010 [online]. Paris: Suez Environnement, 2010 [vid. 2012-09-27]. Dostupné z: <http://www.suez-environnement.com/news/corporate-publications/page/3/>.

Tabulka 16: Počet zaměstnanců podle regionů v letech 2007 – 2009

Počet zaměstnanců podle regionu	Rok		
Region	2007	2008	2009
Francie	31 289	32 835	32 398
Evropa (kromě Francie)	21 266	22 176	21 295
Severní Amerika	2 704	3 250	3 281
Jižní Amerika	231	222	269
Afrika / střední východ	3 646	3 948	4 479
Asie / Oceánie	2 779	2 951	4 173
Celkem	61 915	65 382	65 895

Zdroj: ANNUAL REPORT 2009 [online]. Paris: Suez Environnement, 2010 [vid. 2012-10-12]. Dostupné z: http://www.suez-environnement.fr/wp-content/uploads/2010/07/SE-RADD_2009-en-vdef.pdf.

Skupina zaměstnává 65 895 zaměstnanců 70 různých národností. Podíl žen na vedoucích postech je 24,2% a procento vyškolených zaměstnanců je 59,7 %.¹⁰³

4.8 Suez Environnement na burze

Díky paktu akcionářů má Suez Environnement stabilní a diverzifikovanou podílovou strukturu. Šest hlavních akcionářů podepsalo pakt sjednocující 48,04 % základního kapitálu (dne 31. prosince 2008, viz následující obrázek). Tento pakt spojuje Suez, který drží 35,41% podíl ve společnosti Suez Environnement, a pět dalších akcionářů (Groupe Bruxelles Lambert, The Caisse des Depot set Consignations, Areva, CNP Assurances a Sofina), jejich podíl představuje 12,63 % kapitálu. V roce 2009 se *Suez Environnement* společně se Suez rozhodli poskytnout všem zaměstnancům podíl ve výši 30 akcií na zaměstnance (65 % v Suez Environnement a 35 % Suez), aby měli také zaměstnanci svůj podíl na výsledcích. Struktura akcionářů Suez Environnement k 31. prosinci 2009 je následující: akcionáři na základě paktu (48,04 %), vlastní akcie (0,06 %), volně obchodovatelné a zaměstnanecké akcie (51,9 %).

---

¹⁰³ údaje za rok 2009

Obrázek 14: Vývoj akcií Suez Environnement v roce 2009

Zdroj: ANNUAL REPORT 2009 [online]. Paris: Suez Environnement, 2010 [vid. 2012-10-12]. Dostupné z: http://www.suez-environnement.fr/wp-content/uploads/2010/07/SE-RADD_2009-en-vdef.pdf.

4.9 Jak se Suez Environnement držel během krize

Suez Environnement prokázal odolnost svého obchodního modelu ve zhoršeném ekonomickém prostředí. Prioritami společnosti se stala tvorba hotovosti, sjednocení nákladů a snížení objemů a cen. Tento proces započal v roce 2008, kdy byl implementován podnikatelský plán COMPASS, který do konce roku 2009 vytvořil 190 milionů EUR zisku (EBITDA). COMPASS představoval plán pro *Suez Environnement*, který měl přinést společnosti značné úspory. Tento druh reakce umožnil zachovat provozní výkonnost v roce 2009 a dosáhnout uvedených cílů. Společnost je přesvědčena, že to nejhorší z krize už má za sebou, nadále pečlivě sleduje vývoj v celé ekonomice a stále upravuje své krátkodobé priority.¹⁰⁴

4.9.1 Životní prostředí

V situaci poznamenané hospodářskou krizí *Suez Environnement* udržuje úsilí o zvyšování environmentální výkonnosti. V roce 2009 skupina zvýšila míru materiálové recyklace odpadu. Současně skupina stabilizovala své přímé i nepřímé emise skleníkových plynů. Toto zlepšení se projevilo zejména díky zvýšené recyklaci surovin. Dále zůstala stabilní

¹⁰⁴ Interní dokumentace společnosti SITA CZ

výroba užitečné obnovitelné energie ze spalování odpadů a bioplynu získaných ze skladovacích center a čistíren odpadních vod. Pokud jde o úsilí o zlepšení výnosu v systémech pitné vody, je zde vidět mírné zhoršení. Toto zhoršení bylo pravděpodobně zapříčiněno extrémními mrazy a hurikánem v roce 2009. Přes obtíže související s tlakem na ceny a provozními náklady spojenými s krizí vykázala skupina solidní výsledky v oblasti životního prostředí.¹⁰⁵

4.9.2 Nákupy skupiny Suez

Jedním z opatření reagujících na krizi bylo i sepsání principů nákupů v celé skupině Suez. Každý nákup nad 50 000 EUR musí projít výběrovým řízením a samotný výsledek musí být potvrzen vedením příslušné obchodní jednotky. V případě překročení této hodnoty se systematicky zapojuje oddělení nákupu a každá smlouva nad 150 000 EUR musí být podepsána dvěma zástupci (včetně manažera oddělení nákupu). Přednost dostávají také smlouvy s kratší dobou platnosti (tři roky), které je možno prodlužovat, maximálně však na dobu pěti let.

4.9.3 Odpověď na krizi (SITA France)

Šedesát procent podnikání *SITA France* pochází od obchodních a průmyslových zákazníků. Někteří z těchto zákazníků byli hospodářskou krizí silně zasaženi a byli nuceni svou činnost v roce 2009 omezit či úplně zastavit. *SITA France* byla tímto poklesem zasažena také, ale podařilo se jí přizpůsobit se situaci a udržet si silnou obchodní pozici.¹⁰⁶

---

¹⁰⁵ ANNUAL REPORT 2009 [online]. Paris: Suez Environnement, 2010 [vid. 2012-10-12]. Dostupné z: http://www.suez-environnement.fr/wp-content/uploads/2010/07/SE-RADD_2009-en-vdef.pdf.

¹⁰⁶ ANNUAL REPORT 2009 [online]. Paris: Suez Environnement, 2010 [vid. 2012-10-12]. Dostupné z: http://www.suez-environnement.fr/wp-content/uploads/2010/07/SE-RADD_2009-en-vdef.pdf.

4.9.4 Průmysl a krize

Průmyslové subjekty byly hospodářskou krizí v roce 2009 silně zasaženy. *SITA France* se však velice rychle této situaci přizpůsobila s cílem omezení důsledků krize. Opatření v reakci na krizi dokonce zahrnovala pozastavení provozu na některých rekultivačních místech odpadů. Trhy s papírem, lepenkami a kovy byly vážně ohroženy, když se poptávka po těchto materiálech ocitla na mrtvém bodě a ceny těchto materiálů se začaly propadat. Během tohoto náročného období *SITA France* pracovala na nabídce služeb, které by se lépe hodily pro každého zákazníka. *SITA France* integrovala toto řešení jako klíčový zdroj diferenciací – jako komplementární kanál nakládání s odpady navrhovala svým zákazníkům řešení šitá na míru. *SITA France* také reorganizovala svou činnost v roce 2009 v osmi krajích a třech specializovaných divizích.¹⁰⁷

---

¹⁰⁷ ANNUAL REPORT 2009 [online]. Paris: Suez Environnement, 2010 [vid. 2012-10-12]. Dostupné z: http://www.suez-environnement.fr/wp-content/uploads/2010/07/SE-RADD_2009-en-vdef.pdf.

5. SITA CS – vývoj v letech 2001 – 2010

Historie společnosti SITA CS je bohatá především na počet akvizic, kterých během své existence uskutečnila nespočet. Mohou tedy ovlivňovat některé ekonomické ukazatele. Ty se tímto stávají nesrovnatelnými v delším časovém horizontu. Důsledky hospodářské krize na jednu z dceřiných společností *Suez Environnement* přiblíží následující kapitola. Poukáže v první řadě na systém, který byl v souvislosti s hospodářskou krizí zaveden, a následně popíše jednotlivá protikrizová opatření.

5.1 Historie společnosti SITA CS

Společnost SITA CZ s.r.o. byla založena v roce 2001. V roce 2002 se uskutečnila akvizice společnosti Technické služby Tišnov a akvizice spalovny SPOVO Ostrava a v témže roce fúzovalo 23 společností do skupiny SITA CZ Group. O rok později došlo k akvizici společnosti KKŠ Boskovice a svou činnost zahájila SITA Slovensko. V roce 2004 byla dokončena transformace společností SITA CZ s.r.o. na SITA CZ a.s. a v roce 2005 nakoupila podíl ve společnosti zabývající se kapalnými odpady ve Frýdku-Místku. V tomto roce byla dokončena fúze SITA Slovensko a byly odkoupeny podíly od minoritních akcionářů.

Rok 2006 se nesl v duchu nového divizního uspořádání SITA CS Group. Byla podepsána smlouva o propojení společností SITA a Dekonta a smlouva o akvizici společnosti LIDRONE. V následujícím roce byly podepsány klíčové dokumenty ohledně nákupu části podniku Dekonta a smlouva o nákupu společnosti EKOL a Žirany (SK) a proběhla úspěšná certifikace ISO 27 000. V roce 2008 byly dokoupeny podíly ve společnostech RESON a SPOVO a prodány podíly ve společnosti BCD. Další akvizice se týkala společností EMSEKO, Centrální kompostárny Brno a společnosti T.O.P. EKO. V roce 2009 došlo k integraci nových společností SPOVO, SITA-EMSEKO, CKB a T.O.P. EKO do SITA CS a akvizici části společnosti CZ BIJO a.s.

V roce 2010 došlo k sanaci skládky Pozdátky, získání významného zákazníka, skupiny AGROFERT HOLDING, spuštění projektu SITA DOBRÝ ZAMĚSTNAVATEL, otevření

a zprovoznění Logistických center v Plzni, Olomouci a Praze, zahájení prodeje tepla ze spalovny T.O.P. EKO a spuštění projektu WASTE TO ENERGY 3+3.

Rok 2011 pak přinesl fúzi společnosti T.O.P. EKO do SITA CZ a.s., vznik a rozvoj nové divize *SITA Facility*, významný rozvoj zakázek v oblasti sanací a azbestu, získání jednorázové zakázky od Třineckých železáren, posílení nabídky služeb o nové služby (skartace dokumentů a svoz a odstraňování vedlejších živočišných produktů) a výstavbu nové technologie neutralizační stanice Frýdek-Místek.¹⁰⁸

5.2 SITA CS průmysl

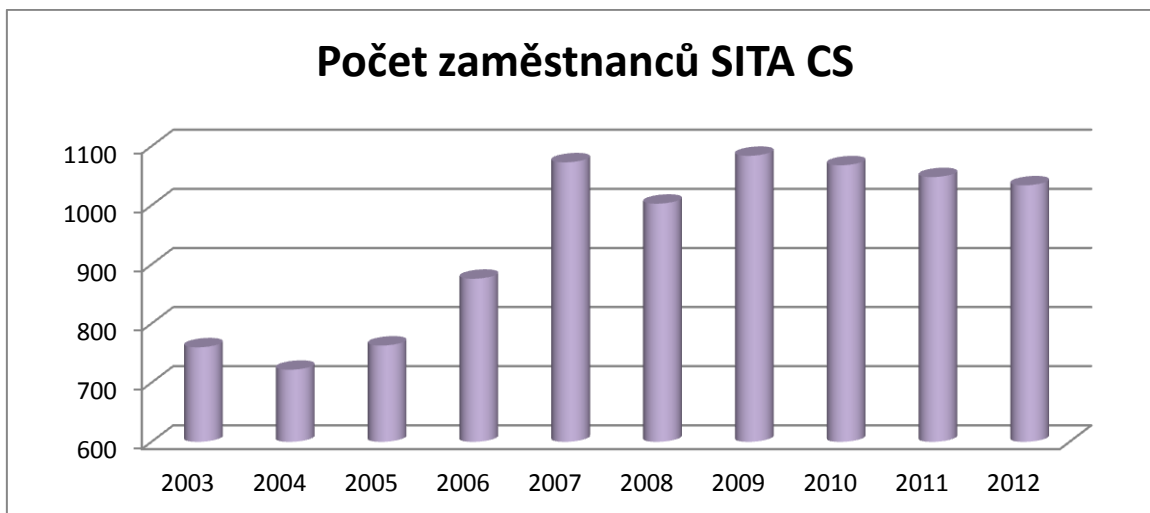
Z údajů za rok 2011 vyplývá, že společnost obsloužila více než 8 100 průmyslových a komerčních zákazníků. Odpady z průmyslu byly tvořeny dvěma složkami. První složkou je množství svezeného odpadu (něco přes 400 000 tun) a druhou složku tvoří zpracovaný odpad (necelých 500 000 tun).

5.3 Lidské zdroje

Údaje o počtu zaměstnanců ve skupině SITA CS jsou zpracovány na následujícím obrázku č. 15. Počet zaměstnanců rostl od roku 2004 až do roku 2008, kdy je zde vidět mírný pokles. Tento pokles však nemusí být následkem krize, ale může být historickým odrazem slučování či naopak odloučení společností, jak již bylo řečeno v historickém přehledu.

---

¹⁰⁸ Intranet společnosti SITA CZ

Obrázek 15: Počet zaměstnanců společnosti SITA CS mezi lety 2003 a 2012
Zdroj: Intranet společnosti SITA CZ

5.4 SITA CS a krize

Jelikož firma SITA CS očekávala, že rok 2009 bude poznamenán celosvětovou finanční a hospodářskou krizí, mohla se na tuto skutečnost připravit. Její zárukou stability se stala mateřská společnost *Suez Environnement*.

5.4.1 Systémem proti krizi

Vrcholový management společnosti vypracoval systém, aby zefektivnil ekonomiku a nastartoval úsporné chování společnosti. Tento systém byl nazván „Štíhlý systém 2009“ a v případě progresu krize měl společnosti přinést úspory až 50 milionů CZK. Úsporná opatření lze shrnout do 4 hlavních kapitol. První z těchto opatření spočívalo v umírněnosti v investování, druhé v úspoře režijních nákladů, třetí mělo za cíl snížit počet nevybrané řádné dovolené a poslední spočívalo ve zvýšení efektivity práce.¹⁰⁹

---

¹⁰⁹ Intranet společnosti SITA CZ

5.4.2 Jednotlivá opatření

První opatření, spočívající v umírněnosti v investicích, mělo za cíl posunout většinu investic roku 2009 do druhé poloviny tohoto roku a posunout zahájení implementace nového informačního systému. Úspora režijních nákladů s sebou přinesla omezení prostředků především na nadstandardní vzdělávání zaměstnanců a omezení zahraničních služebních cest. Omezení se dotklo také zřizování nových administrativních pracovních míst a konání společenských akcí se přesunulo především do druhé poloviny roku. Za účelem maximalizace úspor v oblasti centrálního nákupu bylo zřízeno samostatné oddělení nákupu.

Jelikož značná část zaměstnanců si do roku 2009 převedla nevyčerpanou řádnou dovolenou z roku 2008 (a někteří dokonce i z roku 2007), byla těmto pracovníkům v souladu se Zákoníkem práce nařízena řádná dovolená, aby se tato finanční zátěž snížila.

Důraz byl kladen i na efektivitu práce každého zaměstnance, aby se zamezilo plýtvání. Zvýšila se kvalita řízení procesů a snížilo se administrativní zatížení pracovníků, aby mohli svoji práci vykonávat efektivněji.

5.4.3 Další vlna úspor

Bohužel 1. čtvrtletí roku 2009 ukázalo, že vývoj v České republice bude horší, než byla očekávání renomovaných ekonomů. Z tohoto důvodu společnost přistoupila k další vlně úspor. Cílem všech těchto opatření byla především eliminace propouštění, kladný výsledek hospodaření společnosti na konci roku a nezadlužení skupiny.¹¹⁰

5.4.4 Místo propouštění snížení mzdy

Do jednotlivých divizí byli vysláni členové vedení společnosti, aby objasnili zaměstnancům příčiny a důvody těchto úsporných opatření a mohli jim případně

---

¹¹⁰ Interní dokumentace společnosti SITA CZ

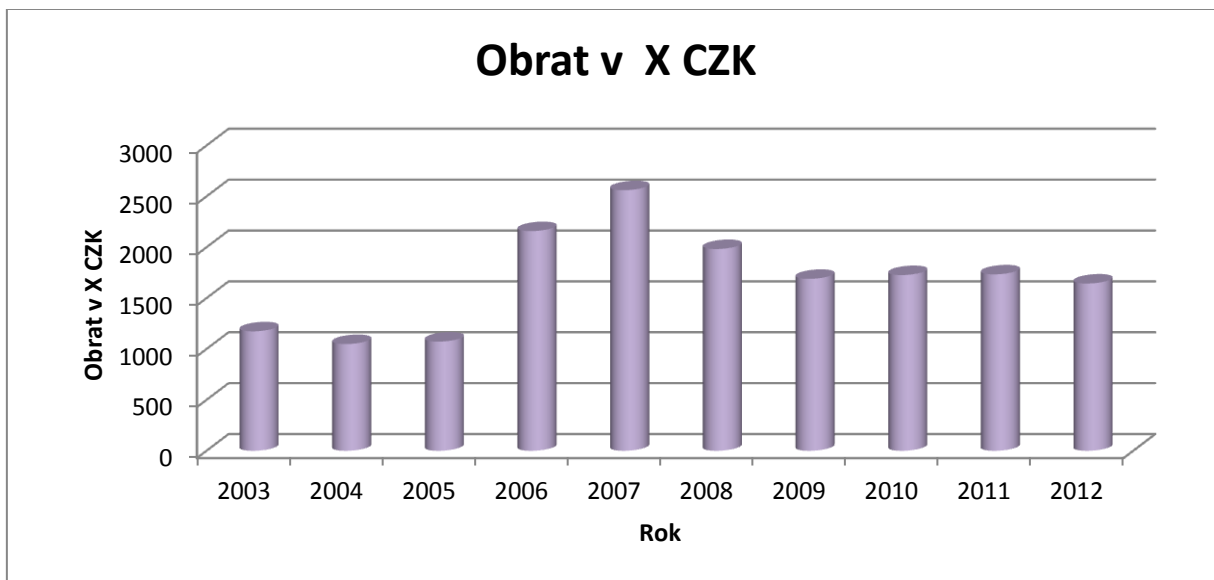

odpovědět na jejich dotazy. Opatření snížení mezd mělo za cíl především eliminaci propouštění pracovníků. Toto opatření mělo přinést zhruba 10 milionů korun úspor a mělo zachránit zhruba 62 pracovních míst.

Vzhledem k příznivým ekonomickým výsledkům společnosti SITA CS bylo vydáno usnesení, ve kterém bylo rozhodnuto o vyplacení plné části mezd krácených v souvislosti s úsporným opatřením 2009 zpět zaměstnancům.¹¹¹

5.5 Finanční situace skupiny SITA CS

Na obrázku č. 16 je vidět vývoj obrátu v letech 2003 – 2012. Zatímco do roku 2007 je vidět nárůst obrátu, od tohoto roku se obrat začíná snižovat a nejnižších hodnot dosahuje v roce 2009. Jak již bylo řečeno, tento rok byl v České republice rokem krizovým a přinesl zhoršení většiny ekonomických ukazatelů. V roce 2010 se však situace začíná obracet k lepšímu a přichází oživení podobně jako ve většině ekonomik v Evropě. Rok 2012 však opět přináší pokles obrátu.

Obrázek 16: Obrat společnosti SITA CS v letech 2003 – 2012

Zdroj: Interní dokumentace společnosti

---

¹¹¹ Interní dokumentace společnosti SITA CZ

Závěr

Krise let 2007 – 2009, která propukla ve Spojených státech amerických a následně se rozšířila do celého světa, nebyla podle ekonomů ničím neočekávaným. Tato krize nebyla první a zdaleka ani poslední krizí. Recese je zcela přirozený jev ekonomiky a v určitých cyklech a obměnách se stále opakuje. Důsledky této krize na podniky se projeví především v úsporných opatřeních řady firem.

Důsledky recese se projeví i na klíčových makroekonomických ukazatelích EU a v České republice. Zhoršení indikátorů se projeví v roce 2008, největšího propadu poté dosahovaly v roce 2009. Rok 2010 u většiny ukazatelů přinesl oživení. Nezaměstnanost v Evropské unii se zvýšila v roce 2009 na hodnotu 9 %. V České republice byla situace podobná. Největší propad HDP byl zaznamenán v roce 2009, avšak v roce následujícím se již situace začala zlepšovat. Pokud se podíváme na vývoj nezaměstnanosti, projeví se recese v plné míře v roce 2009, kdy dosáhla míra registrované nezaměstnanosti hodnoty 9,7 %. V klíčovém roce 2009 dosáhla míra inflace svého mnohaletého minima na hodnotě 1 %. Pokles lze zaznamenat i na průmyslovém trhu. Pokles průmyslové produkce byl nejcitelnější v roce 2009, poté se situace začala opět navracet k mírnému růstu.

V oblasti odpadů zkoumání přineslo zajímavé odhalení. Zatímco v zemích EU množství komunálního odpadu klesá, v ČR naopak roste. Tento trend může být způsoben úsporným chováním spotřebitelů v souvislosti s krizí. Ti nakupují potraviny, které konzumují především v domácnostech, a snižují svou spotřebu ve stravovacích zařízeních. Důsledkem takového spotřebního chování může docházet k nárůstu komunálního odpadu. U celkové produkce odpadů na území ČR je vidět postupné snižování vyprodukovaného množství, což potvrzuje předpoklad z úvodu této práce.

Obrat společnosti Suez Environnement rostl až do roku 2009. V tomto roce došlo k mírnému poklesu. Následující rok však opět zaznamenává růst. Druhý předpoklad práce se tedy potvrdil. Dalším ukazatelem, u kterého byl zkoumán vývoj, byla EBITDA. Zde byl mírný pokles vypočítán již v roce 2008. Rok 2009 již přinesl oživení.

Oblast lidských zdrojů ve společnosti *Suez Environnement* přinesla překvapivé zjištění. Zatímco hypotéza očekávala propouštění zaměstnanců v důsledku globální ekonomické krize, ve společnosti *Suez Environnement* tomu bylo naopak. Společnost v krizových letech 2008 a 2009 přijala téměř 4000 nových zaměstnanců. Díky tomuto opatření mohla realizovat více zakázek a zaměřit se na specifické potřeby zákazníka.

Společnost SITA CS, která je dceřinou společností *Suez Environnement*, je bohatá především na počet akvizic a fúzí, proto se některé ukazatele tímto stávají nesrovnatelné. Řešení dopadů krize v oblasti lidských zdrojů připomíná postup použitý v mateřské společnosti. Společnost se snažila co nejméně v souvislosti s recesí propouštět své zaměstnance. Přišla s originálním řešením v podobě dočasného snížení mzdy. Obrat dosahoval nejnižších hodnot v roce 2009, následující rok však opět přinesl oživení. Společnost dále přistoupila v důsledku ekonomické krize k řadě úsporných opatření, která souvisela především se snížením nákladů, zvýšením efektivnosti práce a umírněností v investicích.

Seznam použité literatury

- [1] BAŇOUC, H., M. FEDORKO *Mezinárodní organizace*. 1. vyd. Brno: Mezinárodní politologický ústav, 2000. ISBN 80-210-2474-7.
- [2] BENTLEY, J. H. *Cross - Cultural Interaction and Periodization in World History. The American Historical Review* [online]. Oxford University Press, 1996, Vol. 101, No. 3, pp 749 – 770 [vid. 2012-10-12]. Dostupné z: <http://www.jstor.org/discover/10.2307/2169422?uid=3737856&uid=2134&uid=2&uid=70&uid=4&sid=21101586033797>.
- [3] BORGIS. *Český průmysl se kvůli krizi sesunul téměř na dno* [online]. Praha: Borgis, a.s., 2009-01-14 [vid. 2013-02-06]. Dostupné z: <http://www.novinky.cz/ekonomika/158683-cesky-prumysl-se-kvuli-krizi-sesul-temer-na-dno.html>.
- [4] ČSÚ. *Statistická ročenka České republiky 2011* [online]. Praha: Český statistický úřad, 2012-30-09 [vid. 2012-11-04]. Dostupné z: [http://www.czso.cz/csu/katalog.nsf/hledat?SearchView&count=20&searchmax=10000&searchorder=1&searchfuzzy=1&query=\(\(ODPADY\)\)&database=all&kraje=all&skupiny=all&start=1](http://www.czso.cz/csu/katalog.nsf/hledat?SearchView&count=20&searchmax=10000&searchorder=1&searchfuzzy=1&query=((ODPADY))&database=all&kraje=all&skupiny=all&start=1).
- [5] DVOŘÁK, P. *Veřejné finance, fiskální nerovnováha a finanční krize*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2008. ISBN 978-80-7400-075-1.
- [6] EUROSTAT. *Environmental Data Centre on Waste* [online]. Lucemburk: Eurostat, 2011 [vid. 2012-12-12]. Dostupné z: <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/waste/introduction>.
- [7] EUROSTAT. *Statistika odpadů* [online]. Lucemburk: Eurostat, 2011 [vid. 2012-12-10]. Dostupné z: http://epp.eurostat.ec.europa.eu/statistics_explained/index.php/Waste_statistics/cs.
- [8] FINANCE MEDIA. *Vývoj HDP v Evropě a vybraných státech světa* [online]. Brno: Finance media a.s., 2013 [vid. 2013-03-12]. Dostupné z: <http://www.finance.cz/makrodata-eu/eu-svet/svetove-makroukazatele/hdp/>.

- [9] FINANCE MEDIA. *Vývoj nezaměstnanosti v Evropě a vybraných státech světa* [online]. Brno: Finance media a.s., 2013 [vid. 2013-03-12]. Dostupné z: <http://www.finance.cz/makrodata-eu/eu-svet/svetove-makroukazatele/nezamestnanost/>.
- [10] GHERTMAN, M. *Nadnárodní společnosti*. 1. vyd. Praha: HZ Praha, 1996. ISBN 80-86009-06-8.
- [11] GOLDIN, I., K. REINERT *Globalization for development: Trade, Finance, Aid, Migration and Policy*. 1st ed. New York: Palgrave Macmillan. 2006. ISBN 0-8213-6274-7.
- [12] GRINC, J. *Právo pro politology*. 1. vyd. Praha: Grada, 2010. ISBN 978-80-247-2921-3.
- [13] HELÍSEK, M. *Markoeconomie: základní kurs*. 2. vyd. Slaný: Melandrium, 2002. ISBN 80-86175-25-1.
- [14] JENÍČEK, V. *Aktuální otázky světové ekonomiky - Globalizace*. 1. vyd. Praha: Vysoká škola ekonomická, 2000. ISBN 80-245-0039-6.
- [15] JENÍČEK, V. *Globalizace světového hospodářství*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2002. 152 s. ISBN 80-7179-787-1.
- [16] KALÍNSKÁ, E. et al. *Mezinárodní obchod v 21. století*. 1. vyd. Praha: Grada, 2010. ISBN 978-80-247-3396-8.
- [17] KELLER, J. *Vzestup a pád středních vrstev*. 1. vyd. Praha: Slon, 2000. ISBN 80-85850-95-8.
- [18] LEBIEDZIK, M., I. MAJEROVÁ a P. NEZVAL *Světová ekonomika*. 1. vyd. Brno: Computer Press, 2007. ISBN 978-80-251-1510-7.
- [19] LUPTÁKOVÁ, L. *Vliv finanční krize na HR v České republice* [online]. Hewitt Associates, 2009 [vid. 2012-09-21]. Dostupné z: http://www.peoplemanagementforum.cz/data/file/ostatni/Vlivfinancni_krize_na_HR_v_Ceske_republice.pdf.
- [20] MEZŘICKÝ, V. (ed.) *Perspektivy globalizace*. 1. vyd. Praha: Portál, 2011. ISBN 978-80-7367-846-3.

- [21] MEZŘICKÝ, V. *Globalizace*. 1. vyd. Praha: Portál, 2003. ISBN 80-7178-748-5.
- [22] MINISTERSTVO PRŮMYSLU A OBCHODU ČR. *Analýza vývoje ekonomiky ČR a odvětví v působnosti MPO za rok 2010*. Ministerstvo průmyslu a obchodu [online]. Praha: MPO – odbor ekonomických analýz, 2011-04 [vid. 2013-03-12]. Dostupné z: http://www.businessinfo.cz/files/archiv/dokumenty/Czech_economy_MIT_2010.pdf.
- [23] MINISTERSTVO PRŮMYSLU A OBCHODU ČR. *Hrubý domácí produkt České republiky* [online]. Praha: Centrum Holdings s.r.o., 2012 [vid. 2013-03-12]. Dostupné z: http://www.businessinfo.cz/files/archiv/dokumenty/Czech_economy_MIT_2010.pdf.
- [24] MINISTERSTVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ ČR. *Zákon č. 185/2001 Sb., Zákon o odpadech a o změně některých dalších zákonů § 9a* [online]. Praha: Ministerstvo životního prostředí, 2001 [vid. 2012-11-10]. Dostupné z: <http://www.mzp.cz/www/platnalegislativa.nsf/d79c09c54250df0dc1256e8900296e32/8fc3e5c15334ab9dc125727b00339581?OpenDocument>.
- [25] MUSÍLEK, P. *Analýza příčin a důsledků české finanční krize v 90. letech. Výzkumná studie grantové agentury ČR. GA 402/02/1308* [online]. Praha: Vysoká škola ekonomická v Praze, 2004, s. 11 [vid. 2012-07-12]. Dostupné z: http://nb.vse.cz/kbp/text/grant_krize_1a.pdf.
- [26] PICHANIČ, M. *Mezinárodní management a globalizace*, 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2004. ISBN 80-7179-886-X.
- [27] PILEČEK, J., J. MULLER *Regionální disparity ve vývoji nezaměstnanosti v období hospodářské krize* [online]. Ostrava: Vysoká škola báňská, 2010 [vid. 2013-03-10]. Dostupné z: http://disparity.vsb.cz/regdis_2010/pdf/06_regdis_%202010.pdf.
- [28] SAMUELSON, Paul A., William D. NORDHAUS *Ekonomie*. 2. vyd. Praha: Svoboda, 1995. ISBN 80-205-0494-X.
- [29] SCHWINKE, S., V. MIŠKOVSKÁ *Největší společnosti světa podle obrátu. Hospodářské noviny* [online]. Praha: Economia, a.s., 2008-08-01 [vid. 2012-07-12]. ISSN 1213 – 7693. Dostupné z: <http://hn.ihned.cz/c1-26139390-nejvetsi-firmou-sveta-je-opet-retezec-wal-mart>.

- [30] SITA CZ, *Sita v ČR a SR* [online]. Praha: SITA CZ, a.s., 2009 [vid. 2012-10-03]. Dostupné z: <http://www.sita.cz/page/1985.sita-v-cr-a-sr/>.
- [31] SITA CZ, *Sita ve světě* [online]. Praha: SITA CZ, a.s., 2009 [vid. 2012-10-03]. Dostupné z: <http://www.sita.cz/page/1986.sita-ve-svete/>.
- [32] STIGLITZ, Joseph E. *Jiná cesta k trhu*. 1. vyd. Praha: Prostor, 2003. ISBN 80-7260-095-8.
- [33] SUEZ ENVIRONNEMENT. *Annual report 2009* [online]. Paris: Suez Environnement, 2010 [vid. 2012-09-14]. Dostupné z: <http://www.suez-environnement.com/finance/results-publications/financial-publications/>.
- [34] SUEZ ENVIRONNEMENT. *Annual report 2009* [online]. Paris: Suez Environnement, 2010 [vid. 2012-10-12]. Dostupné z: http://www.suez-environnement.fr/wp-content/uploads/2010/07/SE-RADD_2009-en-vdef.pdf.
- [35] SUEZ ENVIRONNEMENT. *Annual results 2011* [online]. Paris: Suez Environnement, 2012-02-08 [vid. 2012-10-12]. Dostupné z: <http://search.proquest.com/docview/920210780?accountid=149301> (databáze ProQuest).
- [36] SUEZ ENVIRONNEMENT. *Education day 2008* [online]. Paris: Suez Environnement, 2008-04-04 [vid. 2012-08-05]. Dostupné z: <http://www.suez-environnement.com/finance/results-publications/results/#!/2008>.
- [37] SUEZ ENVIRONNEMENT. *Making The Planet Sustainable is The Best Job on Earth 2009 - 2010* [online]. Paris: Suez Environnement, 2010 [vid. 2012-09-27]. Dostupné z: <http://www.suez-environnement.com/news/corporate-publications/page/3/>.
- [38] SUEZ ENVIRONNEMENT. *Press Release 2008* [online]. Paris: Suez Environnement, 2009-03-04 [vid. 2012-09-14]. Dostupné z: <http://www.suez-environnement.com/finance/results-publications/results/#!/2009>.
- [39] SUEZ ENVIRONNEMENT. *Press Release 2009* [online]. Paris: Suez Environnement, 2010-02-25 [vid. 2012-09-14]. Dostupné z: <http://www.suez-environnement.com/finance/results-publications/results/#!/2010>.

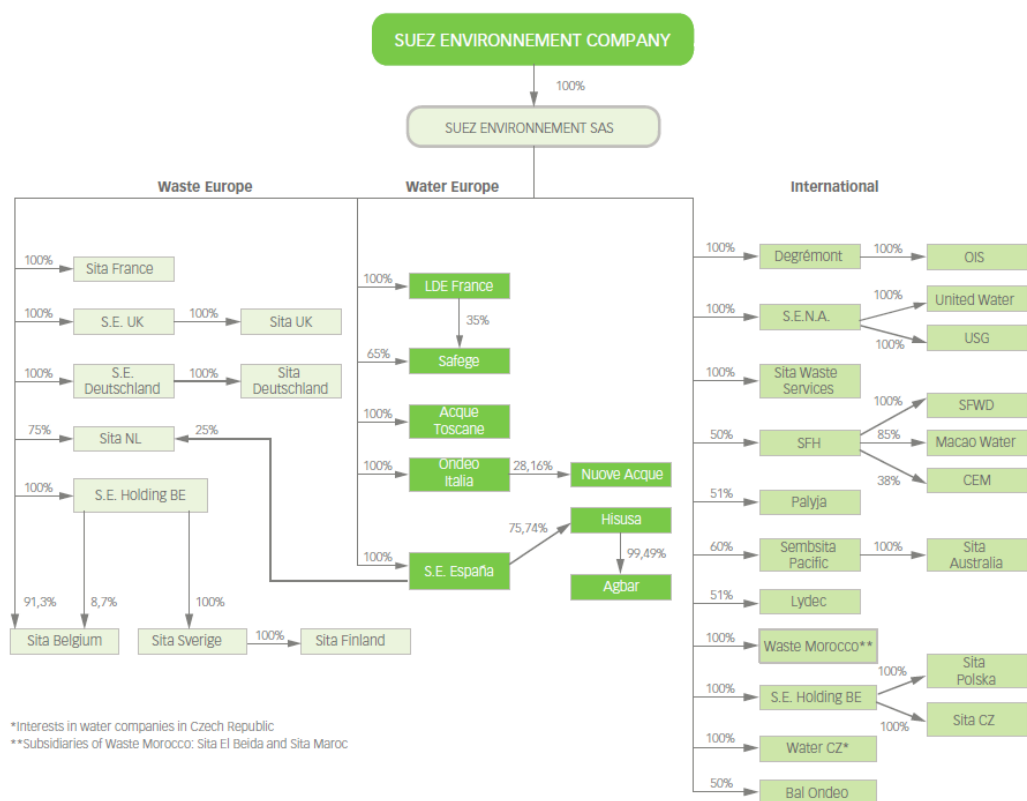
- [40] SUEZ ENVIRONNEMENT. *Press Release 2010* [online]. Paris: Suez Environnement, 2011-02-09 [vid. 2012-09-14]. Dostupné z: <http://www.suez-environnement.com/finance/results-publications/results/#!/2011>.
- [41] SUEZ ENVIRONNEMENT. *Press Release 2011* [online]. Paris: Suez Environnement, 2012-02-08 [vid. 2012-11-03]. Dostupné z: <http://www.suez-environnement.com/finance/results-publications/results/#!/2012>.
- [42] SUEZ ENVIRONNEMENT. *Suez history* [online]. Paris: Suez Environnement [vid. 2012-09-17]. Dostupné z: <http://www.suez-environnement.com/group/history/>.
- [43] ŠTRACH, P. *Mezinárodní management*. 1. vyd. Praha: Grada, 2009. ISBN 978-80-247-2987-9.
- [44] ŠVIHLÍKOVÁ, I. *Globalizace a krize*. 1. vyd. Všeň: Grimmus, 2010. ISBN 978-80-87461-01-3.
- [45] UNCTAD. *World Investment Report 2009: Transnational Corporations, Agricultural Production and Development*. 1. vyd. New York: United Nations, 2009. ISBN 978-92-1-112775-1.
- [46] UNCTAD. *World Investment Report 2010: Investing in a Low Carbon Economy*. 1. vyd. New York: United Nations, 2010. ISBN 978-92-1-112806-2.

Seznam příloh

Příloha A	Organigram společnosti Suez Environnement	84
Příloha B	Legislativní rámec odpadového hospodářství a ochrany životního prostředí v ČR.....	85

Příloha A Organigram společnosti Suez Environnement

Příloha B   Legislativní   rámec   odpadového   hospodářství a ochrany životního prostředí v ČR

Základní nosné předpisy v oblasti odpadového hospodářství (dále jen OH):

- Zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších právních předpisů, v platném znění
- Vyhláška č. 381/2001 Sb., katalog odpadů, v platném znění
- Vyhláška č. 382/2001 Sb., o podmínkách použití upravených kalů na zemědělské půdě
- Vyhláška č. 383/2001 Sb., o podrobnostech nakládání s odpady, v platném znění
- Vyhláška č. 384/2001 Sb., o nakládání s polychlorovanými bifenylly
- Vyhláška č. 376/2001 Sb., o hodnocení nebezpečných vlastností odpadů
- Vyhláška č. 294/2005 Sb., o podmínkách ukládání odpadů na skládky a jejich využívání na povrchu terénu a změně vyhlášky č. 383/2001 Sb.

Základní nosné předpisy v oblasti ochrany vod:

- Zákon č. 254/2001 Sb., o vodách, v platném znění
- Vyhláška č. 450/2005 Sb., o náležitostech nakládání se závadnými látkami a náležitostech havarijního plánu, způsobu a rozsahu hlášení havárií, jejich zneškodňování a odstraňování jejich škodlivých následků, v platném znění
- Nařízení vlády č. 61/2003 Sb., o ukazatelích a hodnotách přípustného znečištění povrchových vod a odpadních vod, náležitostech povolení k vypouštění odpadních vod do vod povrchových a do kanalizací a o citlivých oblastech, v platném znění
- Zákon č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích, v platném znění
- Vyhláška č. 428/2001 Sb., kterou se provádí zákon o vodovodech a kanalizacích, v platném znění

Základní nosné předpisy v oblasti ochrany ovzduší:

- Zákon č. 86/2002 Sb. o ochraně ovzduší, v platném znění
- Vyhláška č. 356/2002 Sb. (362/2006 a 363/2006), kterou se stanoví seznam znečišťujících látek, obecné emisní limity, způsob předávání zpráv a informací,

zjišťování množství vypouštěných znečišťujících látek, tmavosti kouře, přípustné míry obtěžování zápachem a intenzity pachů, podmínky autorizace osob, požadavky na vedení provozní evidence zdrojů znečišťování ovzduší a podmínky jejich uplatňování

- Nařízení vlády č. 354/2002 Sb. (206/2006), kterým se stanoví emisní limity a další podmínky pro spalování odpadů v aktuálním znění (NV č.206/2006 Sb.)
- Nařízení vlády č. 352/2002 Sb., kterým se stanoví emisní limity a další podmínky provozování spalovacích stacionárních zdrojů znečišťování ovzduší
- Nařízení vlády č. 615/2006 Sb., o stanovení emisních limitů a dalších podmínek provozování ostatních stacionárních zdrojů znečišťování ovzduší